

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**INFORMOVANOST MLADÉ GENERACE
O ARMÁDĚ ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Andrea Gregorová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2021

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Andrea Gregorová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Informovanost mladé generace o Armádě České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Awareness of the Young Generation about the Army of the Czech Republic

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Datum zadání bakalářské práce: červen 2020

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce bude zjistit, jaké znalosti mají mladí lidé ve věkovém rozmezí 18 – 25 let o podmínkách vstupu do Armády České republiky a jaké mají o Armádě ČR informace. Dílčími cíli bude charakterizovat Armádu České republiky a podmínky služebního poměru příslušníka Armády ČR.

Student: Andrea Gregorová	29. 6. 2020	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Štěpán Kavan, Ph.D.	29. 6. 2020	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	7. 7. 2020 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	9. 7. 2020 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	9. 7. 2020 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji mému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánovi Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

GREGOROVÁ, A. *Informovanost mladé generace o Armádě České republiky*: Bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 86 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: Armáda ČR, mladá generace, služební poměr, voják

Tato bakalářská práce se zabývá informovaností mladé generace ve věkovém rozmezí 18 – 25 let o Armádě České republiky a o podmínkách vstupu do ní. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část v pěti kapitolách. V těchto kapitolách se autor zabývá historií Armády ČR, strukturou, platnou legislativou či služebním poměrem vojáků Armády ČR. Poslední kapitola teoretické části je věnována osvětě o AČR, kam se řadí například akce na školách, příručka POKOS, televizní pořady, videa na YouTube či billboardy. Praktickou část tvoří dotazník, který obsahuje 20 otázek souvisejících s daným tématem. Na základě získaných odpovědí od 63 respondentů je provedena analýza výsledků, čímž je získán přehled o informovanosti mladé generace o AČR.

ABSTRACT

Gregorová, A. *Awareness of the Young Generation about the Army of the Czech Republic*: A bachelor thesis. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2021. 86 p. Supervisor: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Key words: Army of the Czech Republic, service relationship, soldier, young generation

This bachelor's thesis deals with the awareness of the young generation in the age 18 – 25 years about the Army of the Czech Republic and about the conditions of joining it. The thesis is divided into theoretical and practical part in five chapters. In these chapters, the author deals with the history of the Army of the Czech Republic, the structure, applicable legislation or the service relationship of soldiers of the Army of the Czech Republic. The last chapter of theoretical part is devoted to education about the Czech Army, where it belongs for example events in school, the POKOS handbook, television programs, videos on YouTube or billboards. The practical part consists of questionnaire, which contains 20 questions related to the topic of theses. Based on the answers obtained from 63 respondents, an analysis of the results is performed, which provides an overview of the young generation's awareness of the Army of the Czech Republic.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Charakteristika Armády České republiky	11
2.1 Historie armády.....	11
2.2 Současné poslání Armády České republiky.....	14
2.3 Struktura AČR	16
2.4 Právní podklady a strategické dokumenty	21
3 Služební poměr příslušníka Armády ČR	23
3.1 Definice základních pojmů	23
3.2 Specifika služebního poměru vojáků z povolání	26
3.3 Průběh služebního poměru.....	29
3.4 Náležitosti vojáka.....	36
4 Osvěta o Armádě České republiky.....	38
5 Vlastní šetření a jeho vyhodnocení	50
5.1 Obecné vymezení empirického šetření	50
5.2 Použité metody a data	50
5.3 Výsledky dotazníkového šetření	52
5.4 Diskuze	72
Závěr	76
Seznam použitých zdrojů	79
Seznam zkratk	82
Seznam obrázků	83
Seznam grafů.....	84
Přílohy.....	85

Úvod

Armáda České republiky je jeden z hlavních pilířů státu a základ jeho existence. Jedná se o takzvaný klíčový prvek obranyschopnosti každé země. Garantuje obranu země před napadením ze strany ostatních států a zajišťuje bezpečnost a nezávislost státu. V případě České republiky také představuje symbol hrdosti a zejména samostatnosti. Ozbrojené síly České republiky reprezentují pouze jednu část složek zajišťujících vnitřní a vnější bezpečnost státu. Je tedy součástí obranného systému vytvořeného politickou reprezentací země, která za tuto funkci státu nese plnou odpovědnost. Současná armáda aktuálně představuje vycvičenou a stále se modernizující sílu, určenou k obraně České republiky a v rámci plnění svých mezinárodních závazků vůči NATO a EU také určenou pro plnění úkolů kolektivní bezpečnosti v rámci celého světa.

Je tedy zřejmé, že tato složka státu musí vyžadovat plnění cílů a úkolů na základě odpovídajícího množství kvalifikovaného personálu. V případě Armády České republiky toto zahrnuje především vojáky ve služebním poměru a případně občanské zaměstnance, kterými se však tato práce nezabývá.

Práce ve vojenském prostředí potažmo výkon služby vojáka z povolání měl vždy svá specifika. Tato rozdílnost začíná již v postupu informování občanů o možnosti nástupu do této práce, pokračuje naprosto rozdílným systémem přijímání občanů do služebního poměru a pokračuje následným doplňováním personálu napříč celou armádou. Tyto rozdíly a rozdílné přístupy v porovnání s civilním sektorem České republiky vytváří již jakousi prvotní selekci zájemců či uchazečů o toto zaměstnání. Cílem je získat do služebního nebo jiného poměru odpovídající kvalitní uchazeče.

Tak jak bylo uvedeno výše, jedná se o proces zcela odlišný. Odlišnosti můžeme nalézt v procesu samotném i v následné administrativě celého procesu. V případě vojenského prostředí platí, že jednotlivé nastavené kroky přijímání uchazečů nelze v žádném případě, tak jak je to za určitých okolností možné v civilním sektoru, obejít nebo překročit. Tyto přísné podmínky jsou podloženy platnou legislativou České republiky.

Nevýhodou tohoto procesu je samozřejmě jeho délka, která je oproti civilnímu sektoru razantně časově náročnější. Je tedy i finančně náročnější. Na druhou stranu však je díky tomuto nastavenému procesu získáván do Armády České republiky fyzicky a

psychicky prověřený personál, který má odpovídající kvalifikaci a jež je na práci v armádě a ve vojenském prostředí svým způsobem připraven.

Hlavním cílem této práce je zjistit informovanost mladých lidí ve stanoveném věkovém rozmezí o možnosti získání zaměstnání a o podmínkách vstupu do Armády České republiky. Součástí bude i otázka informovanosti o Armádě České republiky samotné. Mezi dílčí cíle této práce jsme zařadili požadavek charakterizovat Armádu České republiky v současnosti a zjistit podmínky možného služebního poměru příslušníka Armády České republiky.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V rámci teoretické části je popsána historie Armády České republiky. Je vysvětlena důležitost a současné zaměření a úkoly Armády České republiky, struktura a platná legislativa týkající se našeho tématu. Část práce je věnována služebnímu poměru vojáků AČR. V této části jsou objasněny pojmy jako přísaha, vojenské hodnosti, práva a povinnosti příslušníka AČR, plat vojáka, výhody služebního poměru, rekrutační středisko, vojenské školy, lékařské vyšetření, šetření fyzické zdatnosti nebo kurz základní přípravy. Závěr teoretické části je věnován osvětě o Armádě České republiky a jsou analyzovány jednotlivé do tohoto patřící akce, mezi které jsme zařadili především dny otevřených dveří, akce na školách, videa na YouTube, vědomostní soutěže, příručka POKOS nebo příslušné billboardy.

Praktická část je tvořena dotazníkovým šetřením, ve kterém bylo zařazeno 20 otázek pro respondenty ve věku 18 až 25 let. Tyto otázky se vztahují k informacím z teoretické části práce, jež by měli znát mladí lidé, kteří hledají své uplatnění na trhu práce. Na základě získaných informací od respondentů je provedena analýza poznatků a vysloveny dílčí závěry.

Tímto způsobem bude získán ucelený přehled o informovanosti mladé generace ohledně služby v armádě, o jejím postavení a možnosti jejich zařazení na pracovních pozicích v rámci celé České republiky.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zjistit informovanost mladých lidí ve věkovém rozmezí 18 až 25 let o Armádě ČR a o podmínkách vstupu do Armády České republiky. Dílčím cílem této práce je charakteristika Armády České republiky a osvětlení podmínek služebního poměru příslušníka Armády České republiky.

V teoretické části práce bude řešena důležitost a současné poslání Armády České republiky, jakožto hlavní složky ozbrojených sil České republiky. Bude popsána historie armády s ohledem na odkazy a založení novodobé československé armády po vzniku samostatné Československé republiky. Bude představena platná legislativa v souvislosti s armádou, popsána aktuální struktura armády v návaznosti na její plněné úkoly a cíle.

Pro splnění cílů této práce bude využito analýzy odborné literatury a platné legislativy, která souvisí s Armádou České republiky, služebním poměrem uvedeným v legislativě a také anonymní dotazník, který zajistil sběr dat a informací ohledně informovanosti mladé generace. Analýzou se v tomto případě rozumí co nejrychlejší porozumění původních zdrojů, proniknutí k podstatě textu a vybrání těch nejpodstatnějších informací. Následně v práci bude využita syntéza, která se definuje jako obecné označení pro proces spojování dvou či více částí do jednoho celku. V případě této práce bude provedena syntéza zjištěných informací z dostupných zdrojů.

V praktické části bude pomocí dotazníkového šetření prezentována informovanost osob ve věku od 18 do 25 let o Armádě ČR a o podmínkách vstupu do ní. K dosažení výše uvedených cílů budou použity metody sběru dat pomocí dotazníkového šetření o 20-ti otázkách souvisejících s daným tématem a provázaných s teoretickou částí. Průzkum bude proveden mezi mladou generací ve věkovém rozpětí 18 – 25 let pomocí on-line nástroje Survio.com. Daná věková skupina je zvolena z důvodu jejího možného zájmu o budoucí profesní uplatnění v Armádě ČR. Bude se tedy jednat o kvantitativní výzkum, jehož cílem je sběr informací, ze kterých budou následně vyvozeny závěry. Po analýze získaných informací bude provedeno celkové vyhodnocení dotazníku a pro lepší přehlednost a interpretaci získaných informací budou sestavena odpovídající grafická znázornění. Výhodou tohoto šetření je rychlost získání informací, naopak nevýhodou může být vysoká obecnost.

2 Charakteristika Armády České republiky

Tato část práce bude zaměřena na popis a charakteristiku Armády České republiky. Bude nastíněna historie armády s důrazem na vznik armády v době vzniku samostatného státu. Dále bude analyzováno současné poslání armády v souvislosti se závazky, kterými je vázána Česká republika mezinárodními smlouvami a bude představena struktura současné armády včetně jejích organizačních celků. V závěru této části bude provedena analýza platné legislativy a strategických dokumentů týkajících se armády.

2.1 Historie armády

Po skončení první světové války vznikla samostatná Československá republika, a to s daleko složitějším systémem práv a svobod, než tomu bylo v rámci habsburské monarchie. Vzhledem na národnostní různorodost bylo nutno de-facto okamžitě po vzniku samostatného Československa povolat armádu k plnění státní moci, a to zejména v příhraničních oblastech v Čechách a na Moravě. V těchto oblastech totiž německá menšina odmítala uznat vznik samostatného státu.¹

Jak již bylo uvedeno, československá armáda se vytvářela v letech 1918 až 1922, a byla vytvářena na základě bývalé Rakousko - uherské armády, a také na základě československých legií za války dislokovaných v Rusku, Francii a Itálii. Bylo potřeba v rozmezí výše uvedených čtyř let sloučit strukturálně útvary Rakousko - Uherské monarchie a zahraničních legií. V roce 1922 měla nová československá armáda celkem 12 pěších divizí, 3 jezdecké brigády a 2 horské brigády. V armádě sloužilo k roku 1922 cca 150 tisíc vojáků.²

Nejdůležitější úlohu při budování armády samostatného státu hrála v první polovině 20. let takzvaná „francouzská vojenská mise“, jejíž příslušníci byli dosazeni na nejvyšší posty vojenského velení. Francouzská vojenská mise měla zakladatelské poslání. Velel jí generál Maurice César Joseph Pellé (1863–1924). V Československu pracoval rozhodně a s citem pro specifika vznikající parlamentní demokracie nového státu. Musel překonávat překážky i nepochopení části politických kruhů. Přesto si získal respekt jako

¹ ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její armáda*. Ministerstvo obrany ČR. Praha: AVIS, 2006. s. 18.

² *Předválečná armáda* [online]. Vojenský historický ústav, 2013. [cit. 15. 3. 2021]. Dostupné z: <http://armada.vojenstvi.cz/index.htm>

vrchní velitel ozbrojených sil Československé republiky, a to zejména při obraně východních částí Československa v době ozbrojeného konfliktu s Maďarskou republikou v roce 1919. Tato mise v roce 1919 reorganizovala málo efektivně vedené Ministerstvo národní obrany. Splynutím oddělení mise s prvky tohoto ministerstva vznikl Generální štáb. Generál Pellé měl osobní podíl na finální podobě návrhu branného zákona přijatého v roce 1920. Francouzská vojenská mise měla přímý vliv na velení armády až do konce roku 1925. V čele mise se do roku 1938 vystřídali tři náčelníci. Následníkem generála Pellé se stal generál Eugène Desiré Antoine Mittelhausser (1873–1949). Na funkci náčelníka Hlavního štábu se v roce 1924 začal připravovat generál Jan Syrový. Do čela Hlavního štábu nastoupil na počátku roku 1926. Na základě této výměny se z francouzské vojenské mise stal poradní orgán ministra národní obrany.³

Výrazně odlišným obdobím v armádě a jejím působení bylo období konce 20. a začátku 30. let dvacátého století. A to zejména kvůli určitým odzbrojovacím snahám, díky nimž měla armáda snížit své počty vojáků a techniky, a také v tomto období zasáhla Evropu jako celek hospodářská krize. Toto období ukončil paradoxně nástup Hitlera k moci v sousedním Německu, a tak se proces vyzbrojování opět rozběhl.

Právě vzhledem k situaci v Německu během 30. let 20. století byla nucena skupina důstojníků Generálního štábu vypracovat plán modernizace Československé armády. Náčelníkem Generálního štábu armády se stal generál Ludvík Krejčí.⁴ V rámci reorganizace armády byla zavedena takzvaná „dvouletá vojenská základní služba“, byl navýšen počet pěších divizí, současně s nimi byly reorganizovány také jízdní a horské brigády, a organizačně postavena velitelství sborů. Během roku 1935 se začalo se stavbou známých opevnění nejrůznějšího druhu v pohraničních oblastech. Bylo modernizováno letectvo a do výzbroje armády jsou začleněny také tanky vlastní výroby. To vše se dělo s politickou podporou země, a zejména jejího prezidenta Edvarda Beneše. Vlastní reorganizace Československé armády byla ukončena na začátku roku 1938. V mírovém stavu byla složena ze 7 velitelských sborů, 17 pěších divizí a 4 rychlých divizí. Početní stav armády čítal více než 200 000 vojáků.⁵

³ STRAKA, Karel. *Francouzská vojenská mise v Československu v letech 1919-1938*. VHÚ, 2014.

⁴ *Předválečná armáda* [online]. Vojenský historický ústav, 2013. [cit. 15. 3. 2021]. Dostupné z: <http://armada.vojenstvi.cz/index.htm>

⁵ *Dějiny Československa* [online]. Katedra společenských věd – PdF UP Olomouc, 2013. strana 17 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>

Během roku 1938 proběhla všem dobře známá mobilizace armády i její následná demobilizace, a armáda se vrátila do mírového stavu. V roce 1939 po okupaci naší země Německem byla řadová armáda rozpuštěna.

Po skončení druhé světové války v roce 1945 byla Československá armáda opětovně obnovena. Její jádro zastávaly jednotky vojáků bojujících v zahraničí během války, které byly doplněny o nově vznikající jednotky na území Československa. Armáda se však zejména potýkala s nedostatkem financí, a tak ambice na novou armádu byly „skromnější“ než při její výstavbě v roce 1918 a také s ohledem na její výzbroj a postavení před začátkem druhé světové války. Z důvodu velkých obtíží dosáhnout alespoň základního stupně bojeschopnosti bylo v roce 1947 přistoupeno k její reorganizaci a byly sníženy počty příslušníků a techniky zejména u útvarů, které do té doby nebyly doplněny. Po roce 1948 došlo k silné politizaci armády na základě vnitrostátních změn po „Vítězném únoru“, na jejíž základě opustilo řady armády 53 % důstojnického sboru. Důležitým okamžikem byl také vstup země do Varšavské smlouvy roku 1955. Tímto krokem byla smluvně uznána závislost armády na Sovětském svazu a jeho rozhodnutích. V tomto stavu setrvala až do konce roku 1989. V průběhu 80. let došlo k eskalaci napětí mezi velmocemi SSSR a USA, a tedy i mezi státy varšavské smlouvy a Severoatlantické aliance NATO. To se samozřejmě odráželo i ve výcviku a výzbroji armády.⁶

Po roce 1989 dochází k rekonstrukci armády zpět na základě demokratických hodnot. Byla provedena změna československé armády z útočné na obrannou, bylo zavedeno její civilní řízení a demokratické kontroly včetně jejího odpolitizování. V roce 1990 po volbách nastoupil první civilní ministr obrany. Následně byl rozpuštěn vojenský politický aparát a propuštěni zkompromitovaní důstojníci. Ke dni 1. ledna 1993 vznikla Armáda České republiky z důvodu rozdělení republiky na základě politického konsensu. Hlavním okamžikem ve výstavbě současné armády bylo přijetí České republiky do Severoatlantické aliance (NATO) dne 12. března 1999. Naše armáda se tak stala součástí moderních vojenských struktur současné Evropy.

V roce 2005 se stala Armáda České republiky profesionální. Byla ukončena povinná vojenská služba a také do té doby alternativní „civilní služba“. Civilní příslušníci armády v podobě odvedenců byli nahrazeni profesionálními vojáky a mohlo tak dojít v konečném důsledku i k jejímu „zeštíhlení“ na potřebné a efektivní počty, i když i toto se

⁶ *Československo po roce 1945* [online]. Copyright © 2021 *Československá armáda* [cit. 26.3.2021]. Dostupné z: <https://armada.vojenstvi.cz/povalecna>

neobešlo bez kontroverzních rozhodnutí. Armáda České republiky je prvkem kolektivní obrany států NATO, a také prvkem garantujícím bezpečnost občanů České republiky. Ve své současné podobě je Armáda České republiky hlavní složkou ozbrojených sil České republiky. Dalšími složkami jsou Hradní stráž a Vojenská kancelář prezidenta republiky.⁷

2.2 Současné poslání Armády České republiky

Obranu České republiky tvoří souhrn opatření vedoucích k zabezpečení svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, dále také ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Platí, že za plánování a řízení obrany České republiky je odpovědná vláda. Mimo ní se na řízení a plánování obrany České republiky podílejí některé ústavní orgány, ústavní činitelé a instituce. Výše uvedené subjekty mají příslušnými zákony vymezeny své úkoly. Obranná politika České republiky je prioritně založena na principu komplexního zajišťování obrany, spočívajícím především v nedělitelnosti všech jejích aspektů. Na zajištění obrany území České republiky se spolu s příslušnými ozbrojenými silami podílejí také další ozbrojené bezpečnostní sbory, dále záchranné sbory a havarijní služby, a to v součinnosti se státními orgány, orgány územních samosprávných celků a dalšími právníckými i fyzickými osobami.⁸

Legislativně je postavení ozbrojených sil v našem právním řádu ukotveno v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky.⁹

Vlastní úkoly Armády České republiky jsou uvedeny v zákonné normě, konkrétně v zákoně č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. Mezi tyto úkoly především patří:¹⁰

- základním úkolem ozbrojených sil je příprava k obraně České republiky a její obrana proti vnějšímu napadení,
- ozbrojené síly plní také úkoly vyplývající z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení.

⁷ *Vojenská základní služba definitivně skončila* [online]. Tisková a informační služba MO. Armáda ČR, 2021 [cit. 11.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5243>

⁸ MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Doktrína Armády České republiky*. Univerzita obrany. 2. vydání, Vyškov 2010. s. 17.

⁹ ČESKO. *Zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky* ze dne 22. dubna 1998, článek 3. Sbíрка zákonů 1998, částka 39.

¹⁰ ČESKO. *Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky* ze dne 12. října 1999, Hlava III, § 9. Sbíрка zákonů 1999, částka 76.

Mezi další úkoly armády patří následující:¹¹

- ozbrojené síly spolupracují s ostatními ozbrojenými silami podle uzavřených mezinárodních smluv a dalších závazků,
- ozbrojené síly se podílejí na činnostech prováděných ve prospěch míru a bezpečnosti, patří sem zejména účast na mírových operacích, záchranných a humanitárních akcích,
- ozbrojené síly se účastní vojenských cvičení spolu s ostatními ozbrojenými silami na území České republiky nebo na území cizích států.

V rámci plnění úkolů vyplývajících především z jejího poslání rozvíjí Armáda České republiky své schopnosti, jenž zahrnují také výstavbu organických jednotek zařazených do sil reakce NATO pod označením NATO Respon-se Force (NRF). Tímto způsobem se Česká republika podílí na rozvoji evropské bezpečnostní a obranné politiky pod označením Common Security and Defence Policy (CSDP) a je také tímto způsobem zapojena do přípravy vojenských kapacit Evropské unie včetně takzvaných „sil rychlé reakce EU“ (Rapid Reaction Forces – RRF). Tyto síly jsou v současnosti budovány na principech sil rychlé reakce Severoatlantické aliance (NATO).¹²

A v neposledním případě lze armádu použít také v některých případech, které umožňuje zákon. Do této kategorie patří:¹³

- střežení objektů důležitých zejména pro obranu státu (ODOS),
- posílení Policie České republiky při zajišťování ochrany státních hranic, případně k plnění úkolů služby pořádkové policie nebo ochranné služby, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou stačit k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti v zemi na dobu nezbytně nutnou,
- záchranné práce při pohromách nebo jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, majetkové hodnoty, životní prostředí nebo při likvidaci následků pohrom,
- odstraňování hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky,

¹¹ ČESKO. *Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky* ze dne 12. října 1999, Hlava III, § 10. Sbirka zákonů 1999, částka 76.

¹² MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Doktrína Armády České republiky*. Univerzita obrany. 2. vydání, Vyškov 2010.

¹³ ČESKO. *Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky* ze dne 12. října 1999, Hlava III, § 9. Sbirka zákonů 1999, částka 76.

- letecká doprava ústavních činitelů,
- zabezpečení leteckých zdravotnických odsunů a přepravy,
- zabezpečení letecké činnosti pro vlastní potřeby,
- poskytování leteckých služeb,
- zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády,
- zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí, plnění humanitárních úkolů civilní ochrany.

2.3 Struktura AČR

Ozbrojené síly v naší zemi tvoří příslušníci - vojáci v činné službě. Služebně právní vztahy se v tomto případě řídí zvláštními právními předpisy. Jedná se zejména o zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.¹⁴ Vztahy v ozbrojených silách jsou postaveny na principu nadřízenosti a podřízenosti. Jak již bylo výše uvedeno, z hlediska struktury se ozbrojené síly člení na:

- Armádu České republiky,
- Vojenskou kancelář prezidenta republiky,
- Hradní stráž.

Armáda České republiky je hlavní částí ozbrojených sil. Přímé řízení a velení vojskům zajišťuje Generální štáb AČR. V čele Generálního štábu stojí náčelník Generálního štábu. Armádu České republiky tvoří vzdušné a pozemní síly, a také Velitelství výcviku - Vojenská akademie. Armáda se organizačně člení na bojové složky, složky bojové podpory a složky bojového zabezpečení. Bojové složky jsou především určeny pro bojovou činnost, úkolem složek bojové podpory je činnost poskytující bojovým složkám v operačním prostoru přímou součinnost, kam řadíme především palebnou podporu, ochranu proti zbraním hromadného ničení nebo bojový průzkum. Složky bojového zabezpečení mají za úkol provádět činnosti ve prospěch logistického, administrativního a technického zabezpečení.¹⁵

Strukturu Armády České republiky je potřeba chápat v kontextu Ministerstva obrany ČR a podle jejích jednotlivých úrovní. Armáda je členěna podle tří základních

¹⁴ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76.

¹⁵ DUBEC, Radek. *Doktrína Armády České republiky*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013, s. 27.

úrovni, a to na součásti strategické úrovně, součásti operační úrovně a součásti taktické úrovně. Na strategické úrovni je postaven Generální štáb AČR v čele s náčelníkem GŠ AČR. Ten má organizačně pod sebou na této úrovni Kancelář náčelníka Generálního štábu, Ředitelství speciálních sil Ministerstva obrany ČR, Finanční službu AČR a Agenturu personalistiky AČR.

Operační úroveň Armády České republiky tvoří jediný subjekt, kterým je Velitelství pro operace. Velitelství pro operace je v kontextu struktury AČR samostatným operačním velitelstvím, a to v přímé podřízenosti náčelníka Generálního štábu Armády České republiky. Toto velitelství plánuje a řídí síly a prostředky určené do zahraničních operací. Mimo síly a prostředky vyčleněné pro tyto operace zajišťuje také jejich logistickou a právní podporu. V rámci vyslání sil do zahraničních operací nebo mírových misí musí toto velitelství silně spolupracovat s vojenským zpravodajstvím, které poskytuje odpovídající informační zázemí. Pracovníci tohoto velitelství jsou odpovědní za výběr a přípravu vojáků do pozorovatelských a mírových operací, zejména v rámci Organizace spojených národů a Evropské unie. Velitelství pro operace je také určeno k řízení a koordinaci činnosti při nasazení armády k řešení krizových situací, a to v souladu se zákonem č. 219/1999 Sb.¹⁶

Velitelství pozemních sil zajišťuje taktickou úroveň velení a řízení vojsk. Jeho náplní je plánování, řízení a organizování přípravy sil a prostředků podřízených celků.

¹⁶ ČESKO. *Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky* ze dne 12. října 1999, Hlava III, § 9. Sběrka zákonů 1999, částka 76.

Obrázek 1: Znak Velitelství pozemních sil¹⁷

Pozemní síly používají pro svou bojovou činnost mechanizované, výsadkové, tankové a lehké motorizované jednotky. Velitelství pozemních sil AČR má svou základnu v Olomouci. Pozemní síly jako část armády jsou základem struktury Armády České republiky. U pozemních sil slouží přibližně 13 tisíc vojáků. Jejich úkolem je příprava sil a prostředků k zajištění obrany České republiky a také k plnění mezinárodních závazků vyplývajících z mezinárodních smluv. Organizační celky pozemních sil jsou charakterizovány vysokou mobilitou, flexibilitou a palebnou silou, a to včetně odolnosti proti působení nepřítele. Plní hlavní úkoly a působí v celém spektru operací. Jednotky pozemních sil tvoří bojové síly, síly bojové podpory a síly bojového zabezpečení. Tyto jednotky jsou vysílány do mezinárodních operací pod hlavičkou Severoatlantické aliance, Evropské unie a Organizace spojených národů. Jednotky pozemních sil jsou připraveny plnit úkoly vojenského i nevojenského charakteru. Síly a prostředky pozemních sil Armády České republiky mohou být nasazeny na vyžádání ze strany ústavních subjektů na podporu IZS při živelních katastrofách.¹⁸

Vzdušné síly Armády České republiky zabezpečují suverenitu, obranyschopnost a územní celistvost České republiky a jejího vzdušného prostoru.

¹⁷ *Velitelství pozemních sil AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>

¹⁸ *Velitelství pozemních sil AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>

Obrázek 2: Znak Velitelství Vzdušných sil¹⁹

Primárním úkolem Vzdušných sil AČR je obrana vzdušného prostoru České republiky. Úkol je plněn v rámci systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO (NATINAMDS). V současnosti vzdušné síly zabezpečují především službu pátrání a záchrany (SAR) určenou k vyhledání a pomoci posádkám letounů v nouzi. S ohledem na potřeby státu také zajišťují leteckou záchrannou službu ze stanoviště Plzeň – Líně a donedávna také ze základny Bechyně. Dále provádí lety pro Institut klinické a experimentální medicíny (IKEM) a zajišťují přepravu ústavních a vládních činitelů České republiky. Jsou součástí Integrovaného záchranného systému (IZS). V případě ozbrojeného konfliktu jsou vzdušné síly určeny k vybojování vzdušné nadvlády, přímé bojové podpoře pozemních sil, průzkumu a zajištění vzdušné přepravy a zásobování vojsk. V současnosti se vybrané letecké jednotky vzdušných sil účastní zahraničních operacích v aliančních zemích (Baltic Air Policing Litva, Air Policing na Islandu) nebo jsou vrtulníkové jednotky nasazeny ve prospěch operace ISAF nebo Resolute Support Mission v Afghánistánu. Současně plní úkoly vyplývající z přijatých zákonů a meziresortních dohod.²⁰

¹⁹ *Velitelství vzdušných sil AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdušnych-sil-86864/>

²⁰ *Velitelství vzdušných sil AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdušnych-sil-86864/>

Kybernetické síly a informační operace (KySIO) zajišťují bezpečnost a obranu České republiky v kybernetickém prostoru a informačním prostředí.

Obrázek 3: Znak Velitelství kybernetických a informačních operací AČR²¹

Jednotky působí samostatně nebo v součinnosti s pozemními, vzdušnými a speciálními silami. Jejich činností je především monitoring, plánování a řízení operací v kybernetickém prostoru a v informačním prostředí. Jednotky těchto sil provádí ochranu armádních částí kybernetického prostoru, informačních operací, informačních operací v kybernetickém prostoru, psychologických operací a civilně vojenské spolupráce. Současně úzce spolupracují s vojenským zpravodajstvím.²²

Velitelství teritoria (VeTer) je dalším taktickým organizačním útvarům, který je v podřízenosti náčelníka Generálního štábu AČR.

²¹ *Kybernetické síly a informační operace AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Zdroj: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>

²² *Kybernetické síly a informační operace AČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Zdroj: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>

Obrázek 4: Znak Velitelství teritoria²³

Velitelství teritoria je nadřizeno jednotlivým Krajským vojenským velitelstvím (KVV). Toto velitelství řídí spolupráci s územními orgány státní správy a samosprávy při zajištění obrany. Ve své působnosti se účastní krizového řízení státu. Koordinuje procesy související s výstavbou aktivních záloh AČR v podřízenosti KVV.²⁴

Velitelství výcviku – Vojenská akademie (VeV-VA) Vyškov, dříve Univerzita obrany Brno, je jediná vysoká vojenská škola v České republice. Mezi její pracovní náplň patří mimo vysokoškolských osnov a organizace bakalářského a magisterského studia také zajištění doktrinní soustavy v AČR, organizace a provádění základní, odborné a speciální přípravy. Dále zajišťuje a organizuje kariérové vojenské vzdělávání a výcvik důstojníků, praporčíků a rotmistrů. Současně organizuje přípravu příslušníků „Aktivní zálohy“. VeV-VA je resortním vzdělávacím a výcvikovým zařízením Ministerstva obrany ČR a je přímo podřízená náčelníkovi Generálního štábu AČR.²⁵

2.4 Právní podklady a strategické dokumenty

Platnou legislativu dotýkající se problematiky Armády České republiky, služby v armádě a ozbrojených sil České republiky se může rozdělit do dvou základních skupin. První skupinu tvoří dokumenty strategické úrovně, tedy dokumenty, které popisují orientaci bezpečnostního prostředí vůči mezinárodním vztahům a nastiňují další možnou spolupráci mezi státy světa. Dále mohou být v rámci strategických dokumentů stanoveny základní rámce, cíle a úkoly ozbrojených sil a armády vůbec. Jedná se tedy o souhrn

²³ *Velitelství teritoria* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/velitelstvi-teritoria-nove-nadrizeno-vsem-kvv-225391/>

²⁴ *Velitelství teritoria* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/velitelstvi-teritoria-nove-nadrizeno-vsem-kvv-225391/>

²⁵ *Velitelství výcviku – Vojenská akademie* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 7.4.2021]. Dostupné z: <https://www.vavyškov.cz/>

většinou veřejně dostupných informací, které specifikují požadovanou činnost armády, její úkoly a nutnou techniku a další vybavení nutné pro zajištění bezpečného prostředí. Druhou skupinu tvoří dokumenty ve formě zákonných norem. Jedná se tedy o zákony, které se v rámci Sbírký zákonů dotýkají všech občanů České republiky a stanovují přesné postupy a činnosti v případě obrany a ochrany České republiky, a také určují konkrétní informace o službě v rámci ozbrojených sil.

Mezi strategické dokumenty se řadí ty následující:

- Koncepce výstavby Armády České republiky 2030,
- Dlouhodobý výhled pro obranu 2035,
- Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024,
- Obranná strategie České republiky,
- Strategie vyzbrojování a podpory rozvoje obranného průmyslu České republiky do roku 2025,
- Bezpečnostní strategie České republiky 2015,
- Koncepce mobilizace,
- Koncepce Aktivní zálohy.

Mimo tyto uvedené jsou historicky známé například Vojenská doktrína ČSFR z roku 1991, Bílá kniha o obraně z roku 1995, Národní obranná strategie ČR z roku 1997, Doktrína Armády České republiky z roku 2001 nebo Koncepce výstavby profesionální AČR a mobilizace ozbrojených sil ČR z roku 2002.

Do druhé skupiny zákonných norem patří zejména:

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky,
- Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky,
- Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání,
- Zákon č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky,
- Zákon č. 585/2004 Sb. o branné povinnosti a jejím zajišťování (takzvaný branný zákon),
- Zákon č. 45/2016 Sb. o službě vojáků v záloze.

3 Služební poměr příslušníka Armády ČR

V souladu s rozvojem a plněním úkolů v rámci Severoatlantické aliance a našim závazkům vůči dalším členským zemím je v rámci Armády České republiky rozvíjena schopnost součinnosti při bojových operacích pozemních a vzdušných sil za podpory dalších součástí armády jako celku. Armáda ČR se současně podílí na mezinárodních misích v rámci aliančního partnerství. Počátkem roku 2005 se armáda stala plně profesionální, a i přes nižší počty vojáků, techniky a vybavení plní především vzhledem ke své mobilitě, moderní výzbroji a výcviku všechny své úkoly. Armáda České republiky je mimo jiné nedílnou součástí existence státu. Aby mohla plnit svou společenskou funkci, musí mít odpovídající strukturu vzhledem k plněným úkolům, musí mít odpovídající výzbroj a především kvalitě připravené a motivované příslušníky, kteří dokáží zajistit vnitřní a vnější bezpečnost státu. Z tohoto důvodu Armáda České republiky každoročně přijímá stovky mladých lidí. Tyto osoby nejrůznějšího zaměření jsou srdcem armády a její nejcennější součástí. Armáda těmto mladým lidem nabízí především atraktivní zaměstnání, kariérní růst a také služební poměr dle platné legislativy.

3.1 Definice základních pojmů

Služební poměr vojáků v rámci Armády České republiky je určitým způsobem zaměstnaneckým vztahem mezi vojákem AČR a státem, tedy Českou republikou. Pracovní činností vojáka je výkon vojenské činné služby podle velmi specifické právní úpravy naší legislativy. Aby se mohla v rámci této práce popsat specifika služebního poměru, je zapotřebí také objasnit některé základní pojmy.

Vojákem je na základě zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání občan České republiky, který vykonává činnosti v rámci vojenské činné služby jako zaměstnání u ozbrojených sil ČR, tedy i u Armády České republiky.²⁶

Výše uvedený pojem „voják“ je v mezích platné legislativy používán jak pro muže, tak pro ženy, ve služebním poměru. Jak již bylo výše uvedeno, od roku 2005 se pod pojmem

²⁶ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbírká zákonů 1999, částka 76. § 2 odst. 1.

voják myslí pouze profesionál, který vstoupil do služebního poměru dobrovolně a na základě vlastní žádosti.²⁷

Vojáci vstupují do služebního poměru se státem, v našem případě s Českou republikou, prostřednictvím takzvaného služebního orgánu, kterým může být prezident republiky, ministr obrany, velitel, náčelník nebo například ředitel jednotlivé organizační složky. Na základě výše uvedeného zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání je všem vojákům garantován rovný přístup a podmínky výkonu služby. Současně je zakázána diskriminace na základě rasy, barvy pleti, pohlaví, víry, náboženství, národnosti nebo například etnického či sociálního původu.²⁸

I když se může dát, že tento výčet zásad plynoucích ze zákon je komplexní a zahrnující všechny možné atributy, je nutné zmínit ještě jednu zásadu. Jedná se o zákaz zneužívání práv a povinností vyplývajících zejména ze služebních vztahů, a to především ve vztahu k jinému vojákově a zahrnuje také zákaz ponižování lidské důstojnosti vojáka ve služebním vztahu. Pokud dochází či dojde k porušení výše uvedených zásad, má voják právo na nápravu této situace a odstranění následků tohoto jednání. Za toto domáhání se osobních práv a svobod nesmí být ze strany služebních orgánů nikterak postihován.²⁹

Služební poměr je vztah mezi státem a zaměstnancem, jenž vzniká jednostranně ze strany orgánu státu a je postaven na legislativní úpravě platných zákonných norem. Částečně do služebního poměru zasahuje také Zákoník práce.³⁰ Zákon o státní službě 234/2014 Sb. uvádí, že se na státní zaměstnance vztahují některá ustanovení zákoníku práce, a to zejména v oblastech bezpečnosti, náhrady škod nebo ochrany zdraví při práci. Taktéž se na zákoník práce odkazuje také již zmiňovaný zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání. Jde především o ustanovení zákona o mateřské dovolené a výpočet srážek ze služebního platu.³¹

V případě bližší charakteristiky odlišnosti služebního poměru od toho veřejně-soukromého se dá konstatovat, že služební poměr upravuje především služební kázeň,

²⁷ *Usnesení ČNR č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod* [online], článek 9. [cit. 6.4.2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

²⁸ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 2 odst. 3.

²⁹ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 2 odst. 5a.

³⁰ ČESKO. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*, ze dne 6. prosince 2007, § 5 odst. 1. Sbirka zákonů 2006, částka 84.

³¹ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 41 odst. 4.

ukládání kázeňských odměn a trestů, omezenou možností propouštění příslušných zaměstnanců, upravuje možnosti služebního volna, nároky na dovolenou, nároky při ukončení služebního poměru nebo například zvláštnosti týkající se řízení před služebními funkcionáři.³² Služební poměr je tedy charakterizován následujícím způsobem:

- potlačuje smluvní princip a tedy práva a povinnosti subjektů obou stran,
- jedná se o autonomní úpravu služebního poměru,
- jde o poměr, ve kterém stát existuje jako zaměstnavatel,
- vzniká aktem služebního orgánu,
- je právně garantován platový a služební postup,
- jsou uzákoněny právní možnosti změny služebního poměru,
- upravuje služební kázeň, kárnou odpovědnost, sankce, druhy trestů a odměn,
- nároky při ukončení služebního poměru,
- upravuje řešení sporů v rámci služebního poměru.³³

Služební poměr vojáků z povolání lze v současnosti uzavírat na dobu v rozmezí 2 až 20 roků. A to s opětovnou možností na prodloužení nebo zkrácení tohoto poměru.

Jedním ze tří existujících zákonů v oblasti služebního poměru je zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání. Je účinný dnem 1. ledna roku 1999. Tento zákon komplexně reguluje vznik, změny, zánik a především obsah služebního poměru u vojáků z povolání.³⁴ V případě České republiky se jedná u vojáků z povolání o samostatný zákon. U mnoha zemí je tato právní úprava součástí všeobecného zákona o státní službě. Tento zákon provedl úpravy ve vztahu k vnímání služebního poměru, jelikož do doby jeho přijetí byl voják chápán jako někdo s celoživotním posláním. Na základě tohoto zákona se již jedná o klasický zaměstnanecký poměr se svými specifiky. Zákon tak omezuje dobu trvání služebního poměru na dobu, po kterou je toto v zájmu státu. Samostatnou část tvoří ustanovení o řízení v rámci služebního poměru.

Služební poměr vojáků v České republice stojí zejména na zákonné normě, nicméně i zde lze vysledovat mnoho podzákoných předpisů, nařízení vlády a vyhlášek ústředních správních úřadů. Jedná se zejména o vysoce specifické úpravy, jako je

³² *Usnesení nejvyššího správního soudu* [online] ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. Konf 26/2005-9. Nejvyšší správní soud, 12/2007 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://iudictum.cz/4448/konf-26-2005-9>

³³ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. 2009 Olomouc: ANAG. s. 207.

³⁴ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbírká zákonů 1999, částka 76. § 1.

například posuzování zdravotní způsobilosti k vojenské činné službě, poskytování dnů služebního volna pro studium vojáků v rámci jejich vzdělávání, nebo postupy při služebním hodnocení vojáků.³⁵ Obsah služebního poměru vojáků z povolání je vzhledem k mezinárodním vztahům upravován na základě existujících mezinárodních smluv a paktů, uzavřených zejména na půdě Organizace spojených národů, Evropské unie nebo Severoatlantické aliance. Další úpravy se týkají například zákazu vojenského řešení mezistátních sporů v rámci článku 103 Charty OSN, nebo Ženevských úmluv o ochraně obětí války. Oblast služebního poměru vojáků je tedy omezována existujícími ustanoveními mezinárodního práva, které jsou však na základě článku 1 Ústavy závazné. Tak je tomu i v případě trestní odpovědnosti za spáchání mezinárodních zločinů. Především se jedná o článek 28 Římského statutu Mezinárodního trestního soudu,³⁶ podle kterého jsou trestně odpovědní vojenští velitelé za spáchání zločinů ozbrojenými silami pod jejich velením. To se týká v poslední době i právního rámce Evropské unie, který musí Česká republika jako její členská země přejímat nebo do něj svými zákonnými normami patřit.

Jak je z výše uvedeného textu zřejmé, právní úprava služebního poměru vojáků z povolání se silně blíží veřejnému poměru pracovnímu v naší zemi.

3.2 Specifika služebního poměru vojáků z povolání

Služební poměr vojáka z povolání, stejně jako kterýkoliv jiný služební poměr, vzniká na základě dvou předpokladů, kterými jsou existence právní normy s definicí subjektů, objektu a obsahu této normy, a za existence právní skutečnosti, která spojuje vznik služebního poměru. U vojáků z povolání je obecným předpokladem zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání, a zvláštním předpokladem potom jednostranné mocenské rozhodnutí služebního orgánu, jednoho z výše jmenovaných, o povolání občana do služebního poměru, na základě jeho písemné žádosti. Nevylučuje se, že iniciativu k povolání občana do služebního poměru vyvíjí služební orgán.³⁷ Služební poměr vojáka z povolání vzniká tedy na základě dvou právních skutečností a za souhlasu obou stran. Vznik služebního poměru je datován dnem nástupu do služby, které je

³⁵ ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 189/2015 Sb., o postupu při služebním hodnocení vojáků z povolání*, ze dne 4. srpna 2015. Sbírka zákonů 2015, částka 78.

³⁶ *Římský statut mezinárodního trestního soudu – OSN* [online]. Článek 28. Organizace spojených národů, Řím 1998 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz › 2015/04 › Rimsky-statut>

³⁷ TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. 2009 Olomouc: ANAG. s. 50.

uvedeno v rozhodnutí o povolání.³⁸ Klíčovým aktem vzniku služebního poměru je tedy rozhodnutí o povolání. Rozhodnutí o povolání je individuální akt vykonavatele veřejné správy, který je určen konkrétnímu subjektu a je podmíněn podáním žádosti. Nicméně je výsledkem nezávislého rozhodnutí tohoto správního orgánu.

Protože jsou známa specifika vojenské služby, je zcela zřejmé, že není možné do služebního poměru přijmout všechny žadatele. Výběr uchazečů se provádí s ohledem na potřeby ozbrojených sil České republiky a tento výběr je závislý na splnění konkrétních podmínek. Voják tyto podmínky musí splňovat jak v okamžiku vzniku služebního poměru, tak i v době jeho trvání. Mezi základní podmínky patří především české státní občanství a dosažení věku 18 let.³⁹ Při posuzování uchazeče o služební poměr vojáka z povolání se taktéž přihlíží k takzvané horní věkové hranici, a to ve vztahu k délce trvání služebního poměru.⁴⁰ Další podmínkou vzniku služebního poměru je souhlas s vojenskou přísahou dle § 5 zákona č. 220/1999 Sb. o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze.

Vojenská přísaha je především slavnostním aktem a je tak vyjádřeno rozhodnutí vojáka vykonávat službu svědomitě při obraně České republiky a všech občanů. Dále nesmí být vojáci ke dni vzniku služebního poměru nebo v jeho průběhu členi politické strany. Je to z důvodu apolitičnosti Armády ČR jako celku vzhledem k jeho plněným úkolům, především z důvodu zajištění bezpečnosti státu a ochrany veřejné bezpečnosti. Touto podmínkou však nezaniká volební právo vojáků. Podmínkou je také trestní bezúhonnost dle § 4 zákona o vojácích z povolání. Vlastní koncepce trestní bezúhonnosti u vojáků z povolání je v obecné rovině založena na negativním popisu právních skutečností, které vylučují přijetí uchazeče do služebního poměru vojáka z povolání. Jde především o pravomocné odsouzení uchazeče v posledních pěti letech za spáchání úmyslného trestného činu, nebo trestného činu, jenž je spáchán z nedbalosti. Důležitou podmínkou je požadavek zdravotní způsobilosti vzhledem k fyzickým a psychickým nárokům na tuto službu.⁴¹ V praxi se uchazeč zúčastní na pokyn rekručního střediska komplexního zdravotního a psychologického vyšetření. Toto vyšetření probíhá ve

³⁸ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbírka zákonů 1999, částka 76, § 5 odst. 2 a odst. 3.

³⁹ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbírka zákonů 1999, částka 76, § 3 odst. 1.

⁴⁰ Agentura personalistiky AČR - Na co se nás často ptáte před podáním žádosti o povolání do služebního poměru [online]. Praha 2013. [cit. 1. 4. 2021]. Dostupné z: <https://kariera.army.cz/cz/profesional/8561/nejcastejsi-dotazy>

⁴¹ ČESKO. Vyhláška Ministerstva obrany č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby, ze dne 4. listopadu 2016. Sbírka zákonů 2016, částka 142.

vojenské nemocnici nebo v Ústavu leteckého zdravotnictví. Výsledkem vyšetření je lékařský posudek o zdravotní způsobilosti. Zdravotní způsobilost je v současnosti posuzována na základě předpokládaného funkčního zařazení, je tedy zřejmé, že nároky na specialistu – odborníka budou nižší než na příslušníka bojových útvarů nebo letecký personál. Mezi další podmínky také patří splnění kvalifikačních předpokladů na dané služební a funkční místo.⁴² De-facto se jedná o požadavek na minimální dosažené vzdělání pro zařazení uchazeče do hodnostního sboru Armády ČR. V současnosti je nejnižším možným vzděláním střední vzdělání s výučním listem.

Do jednotlivých hodnostních sborů jsou výše uvedenou vyhláškou zařazováni zájemci o službu v rámci Armády České republiky. Toto zařazení odpovídá níže uvedenému členění:⁴³

- mužstvo – střední vzdělání s výučním listem,
- poddůstojníci – střední vzdělání s výučním listem,
- praporčíci – střední vzdělání s maturitní zkouškou,
- nižší důstojníci – vysokoškolské vzdělání v bakalářském programu,
- vyšší důstojníci – vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu,
- generálové – vysokoškolské vzdělání v magisterském studijním programu.

Mimo tento požadavek stojí funkční systemizovaná místa u vojenské hudby, kde platí, že vysokoškolskému vzdělání je rovno středoškolské nebo vyšší odborné na konzervatoři.

Důležitým znakem služby vojáka z povolání je skutečnost, že mimo výkon své funkce u ozbrojených sil České republiky nebo přímo v rámci Armády České republiky není příslušníkům povolena jiná výdělečná činnost. Tato zakázaná výdělečná činnost se netýká správy vlastního majetku, umělecké činnosti, a dále také vědecké, publicistické nebo pedagogické činnosti. Toto omezení ale platí pro členství příslušníků AČR v kontrolních a také statutárních orgánech právnických osob. Toto samé platí pro jakoukoliv živnostenskou činnost.

⁴² ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby*, ze dne 4. listopadu 2016. Sbírka zákonů 2016, částka 142.

⁴³ ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 217/2010 Sb., o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání*, ze dne 8. července 2010, § 1 odst. 2. Sbírka zákonů 2010, částka 74.

Dalším nutným předpokladem pro uchazeče o výkon služby v rámci vojenské služby je oprávnění seznamovat se s utajovanými skutečnostmi. Tento požadavek je pro výkon služby vojáka z povolání nezbytný.

3.3 Průběh služebního poměru

Povolávací řízení je zahájeno v okamžiku odevzdání buď elektronického, nebo tištěného formuláře, který vyplní žadatel a následně jej odešle v elektronické podobě na webovou e-mailovou adresu rekručního střediska, nebo jej zde odevzdá osobně. Po kladném posouzení žádosti se dotýčný musí dostavit osobně na rekruční středisko, kde vyplní příslušné formuláře. Ve většině případů se jedná o dvě osobní návštěvy tohoto střediska. Tímto úkonem je zahájeno povolávací řízení.

Následuje zdravotní a psychologické vyšetření, a je-li žadatel schopen služby, zúčastní se následného závěrečného kola výběru vojenského personálu, a to se koná vždy v Praze nebo v Olomouci. V rámci tohoto kroku je proveden test fyzické zdatnosti a také motivační a profesní pohovor. V rámci tohoto pohovoru se nabídne uchazeči o zaměstnání vojáka z povolání konkrétní služební zařazení a místo, které je vhodné na základě jeho dovedností a kvalifikačních předpokladů. Do 6 měsíců od okamžiku tohoto rozhodnutí je mu zaslána na příslušnou adresu zpráva o výsledku výběru.⁴⁴ Tato závěrečná zpráva je se souhlasem žadatele podkladem pro vydání rozhodnutí o povolání. Uchazeč je následně při osobním převzetí tohoto rozhodnutí vyzván, aby písemně potvrdil svým podpisem vojenskou přísahu. Její slavnostní část bývá provedena po ukončení kurzu základní přípravy v posádce Vyškov. V případě, že pro žadatele není vhodné volné místo, nebo žadatel volné nabídnuté místo nepřijal, podrží se žádost žadatele v databázi nezařazených uchazečů. Maximálně však po dobu 6 měsíců. Po uplynutí této doby končí povolávací řízení.⁴⁵

V předchozí části textu bylo vysvětleno, že služební poměr vzniká dnem nástupu a trvá na dobu určitou v rozmezí 2 až 20 roků. V praxi je však obvyklé, že se tento služební poměr na dobu určitou uzavírá na 4 roky. Voják z povolání může sloužit v rámci Armády České republiky i nedobrovolně v rámci zahraničních operací a dalšího plnění většinou aliančních úkolů. Jeho funkční zařazení je provedeno podle potřeb ozbrojených

⁴⁴ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbírka zákonů 1999, částka 76, § 4 odst. 3.

⁴⁵ Agentura personalistiky AČR. Odbor doplňování personálu. *Nábor do ozbrojených sil České republiky. Výběr vojenského personálu.* [online]. 2013. [cit. 19. 3. 2021]. Dostupné z: <https://kariera.army.cz/cz/profesional/8559/vyber-vojenskeho-personalu>

sil a podle potřeb České republiky jako suverénního státu. Mimo ozbrojených sil může být také zařazen do struktur mezinárodních organizací, kam patří zejména Severoatlantická aliance NATO, Organizace spojených národů OSN, Evropská unie EU nebo OBSE.⁴⁶

Jmenování do hodnosti je prováděno na základě především splněných kvalifikačních předpokladů. Ojediněle se stává, že z různých důvodů může být jmenován voják do nižší hodnosti, ale pouze za jeho souhlasu. Tento postup včetně možnosti snížení hodnosti během výkonu služby je ojedinělým případem v rámci armád celého světa. Opačně může být vojákovi propůjčena vyšší hodnost po potřebnou dobu. Toto je prováděno s cílem splnit určitý úkol, například účast v zahraniční misi na předem stanovené funkci, a je potřeba přiřadit vojákovi vyslanému do mise či zahraniční operace určitou odpovídající hodnost.

Výkon služby vojáka se odvíjí podle několika regulátorů, které jsou nezbytné pro zajištění plnění úkolů ozbrojených sil České republiky. Konkrétně se jedná o legislativně stanovené úkoly výcviku a bojové činnosti, bojové připravenosti v rámci zajištění obrany a ochrany České republiky, vnitřní organizace a také činnosti vojenské správy jako celku. Jedná se zejména o kariérní řád Armády České republiky a takzvaný „institut závazného rozkazu“. Zejména na základě výše uvedených dvou faktorů se odlišuje služba vojáka od zaměstnaneckého poměru občanů České republiky.

Kariérní řád Armády České republiky je souborem právních norem, které upravují v důsledku výkonu služby vojáka z povolání. Jejich cílem je omezit subjektivní reakce na postup zejména jednotlivých velitelů a náčelníků, a nastolit ucelený systém výkonu služby a postupu příslušníků ozbrojených sil. Cílem bylo zejména zavést centralizované řízení takzvaných kariér vojáků z povolání, a to prostřednictvím zvolených výběrových komisí.⁴⁷ V rámci naplnění cílů kariérního řádu byla stanovena řada institutů, jež má pomoci jejich dosažení.

Mezi tyto instituty patří zejména:

- rozhodná doba,

⁴⁶ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 6.

⁴⁷ MIČÁNEK, F. *Úvahy nad kariérním řádem*. Vojenské rozhledy © 1991-2019, Vydávající instituce: Univerzita obrany Brno 2014. Číslo časopisu 2/2014.

- doba výkonu služby v hodnosti,
- jmenování do vyšší hodnosti,
- systém odměňování hodnost – funkce – plat.

Rozhodná doba je doba, jakou může voják strávit v daném služebním zařazení. Rozmezí doby rozhodné je mezi 2 a 15 lety. Na konci rozhodné doby musí služebně nadřízený orgán stanovit, zda voják setrvá na stejném místě, zda přejde na služební místo s vyšší hodností, nebo zda bude propuštěn ze služebního poměru.⁴⁸ Druhý institut, doba výkonu služby v hodnosti, je orientovaný na každé hodnosti jednotlivě, a to následujícím způsobem:⁴⁹

- svobodník, desátník a četař 2 roky,
- rotný, rotmistr, nadrotmistr a poručík 2 roky,
- praporčík, nadporučík, kapitán, major a podplukovník 3 roky,
- nadpraporčík 4 roky.

Tato výše uvedená vyhláška odráží potřebu ozbrojených sil České republiky ponechávat vojáky specialisty, kam můžeme zařadit například techniky letadel, piloty, členy hudebního tělesa, právníky a lékaře, dlouhou dobu na příslušném systemizovaném místě. Opačně platí, že od vojáků velitelů se očekává, že budou během své služby prohlubovat odborné znalosti střídáním funkcí, včetně funkcí pedagogických a štábních. Pro další zmíněný institut platí, že voják z povolání může být jmenován do vyšší hodnosti stanovené pro služební místo teprve dnem zařazení na toto služební místo. A to, pokud pro toto místo splnil kvalifikační předpoklady, byl hodnocen jako způsobilý, a v dosažené hodnosti setrval minimální stanovenou dobu.⁵⁰ Výše uvedené instituty kariérního řádu byly sestaveny proto, aby nedocházelo k obsazování jednotlivých služebních míst dle subjektivního pohledu velitelů. V současné době tak mají šanci na povýšení i služebně mladší, ale stejně výkonní vojáci, a to právě na základě rozhodnutí komise. V minulosti

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 6a.

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 8 odst. 1.

⁵⁰ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 7.

totiž díky předchozímu systému docházelo ke stagnaci v rámci generací a nedocházelo k obměně starších ročníků.⁵¹

Dále byl zaveden systém hodnost-funkce-plat. Tento systém propojil systemizované místo s hodností, a tím tedy i předpoklady a požadavky na vojáky ve stejné úrovni (hodnosti). Na základě tohoto institutu mohou velitelé jednotek svým podřízeným ovlivnit služební plat v maximální míře cca 4 %. Na druhou stranu nyní nelze ohodnotit vojáky, kteří plní své povinnosti výrazně nad rámec svých služebních povinností.

Důležitým prvkem kariérního řádu jsou výběrové komise. Na základě jejich rozhodnutí je řízena personální práce resortu. Jsou zajišťovány Agenturou personalistiky, konkrétně Odborem řízení kariér.⁵² Systém je založen na výběru vhodných kandidátů ze skupin osob, kteří splňují nároky na povýšení do vyšší hodnosti. Je založen na udržitelnosti lidských zdrojů.

Druhým faktorem byl zmíněn závazný rozkaz. Ten představuje prostředek, jehož cílem je zajistit bezprostřední realizaci úkolů ozbrojených sil České republiky. Jedná se o projev vůle nadřízeného, kterým se podřízenému „závazně“ ukládá povinnost s informacemi nezbytnými k jeho adekvátnímu splnění. Daný rozkaz musí obsahovat úkol, stanovenou dobu splnění a přehled sil a prostředků, které má podřízený určeny k jeho splnění. Vydaný rozkaz musí být stručný a jasný. Současně musí nadřízený vytvořit podmínky pro jeho splnění.⁵³ Může být dán ústně nebo písemně, přímo nebo služebním postupem. Volba těchto aspektů mnohdy přímo ovlivňuje jeho splnění. Důležité jsou okolnosti a podmínky, za kterých je vydán.⁵⁴ Při neuposlechnutí rozkazu vzniká danému vojákov:

- správně-právní odpovědnost: dopouští se kázeňského přestupku a služební orgán mu musí uložit trest v podobě napomenutí, důtky, výstrahy, nebo snížení služebního platu,

⁵¹ *Kariérní řád dá armádu do pohybu, odstraní i nešvary.* [online]. 2014. Armáda ČR. Informační servis. Zpravodajství. [cit. 4.4.2021] Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/karierni-rad-da-armadu-do-pohybu--odstrani-i-nesvary-99815/>

⁵² *Agentura personalistiky AČR.* [online]. Armáda ČR, 2021. [cit. 11. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/ngs/apers/agentura-personalistiky-acr-226710/>

⁵³ *Základní řád ozbrojených sil* [online]. Ministerstvo obrany, 2001 [cit. 11.4.2021]. Dostupné z: <http://www.kvv-brno-data.army.cz/dokumenty/zakon/Z1.pdf>

⁵⁴ TOMEK, P. DLUHOŠ, J. HEMZA, S. *Služební poměr vojáků z povolání.* Olomouc: ANAG. 2003. s. 118.

- trestní odpovědnost: je trestně odpovědný za spáchání trestného činu „neuposlechnutí rozkazu“ dle Trestního zákoníku § 375, případně neuposlechnutí rozkazu z nedbalosti dle Trestního zákoníku § 376.

Otázka splnění rozkazu za všech okolností je vždy vysoce diskutovaná. Pokud je rozkaz vydán v rámci pravomoci a působnosti velitele a splňuje formální a obsahové náležitosti, tudíž je v souladu s právními a vojenskými předpisy, je voják povinen jej splnit. Pokud je jakýmkoliv způsobem tento soulad s právními a vojenskými předpisy narušen, je voják povinen na tuto skutečnost upozornit nadřízeného, a i přes tuto skutečnost je povinen splnit rozkaz. Toto ustanovení neplatí v případě, že by měl být jeho činností spáchán trestný čin.

V průběhu služebního poměru může docházet také k jeho změnám. Jedná se především o změny v právech a také v povinnostech konkrétních subjektů. Jiné změny nepřicházejí v úvahu, jelikož by muselo dojít k ukončení stávajícího právního vztahu a k uzavření nového. Změna služebního poměru vojáka může nastat pouze dvěma způsoby. Jedná se o změnu služebně-právní úpravy dané legislativou, nebo o změnu založenou na subjektivních právních jednáních, to je například oboustranným souhlasem. Tyto výše uvedené změny jsou činěny zejména při plnění mimořádných úkolů ozbrojených sil České republiky. V těchto případech se jedná o institut odvelení. Opačným případem je institut přeložení vojáka. V tomto případě se může jednat o změnu podmínek bez souhlasu vojáka. Podmínkou přeložení je zachování stejného nebo vyššího služebního zařazení v novém místě výkonu služby. To neplatí pro případy požadavku vojáka na jeho přeložení.

Je zřejmé, že změna služebního poměru je vždy velkým zásahem do průběhu výkonu služby vojáka. Bývá uplatňována pouze v zájmu Armády České republiky, potažmo zájmu ozbrojených sil ČR. Těmito změnami vždy dochází k omezení osobních zájmů vojáků. Jedná se tedy zejména o omezování osobní svobody vojáků, a také ohrožování zdraví a života v rámci služby zejména v zahraničních operacích. Vojáci tak vždy musí počítat s možností odloučení od rodiny.

Pokud se provede srovnání služebního poměru vojáka z povolání s klasickým zaměstnaneckým poměrem občanů České republiky, je možné konstatovat následující výhody i nevýhody tohoto závazku, a to z pohledu případného uchazeče o službu v ozbrojených silách České republiky. Jedná se zejména o:

- centralizované hodnocení kariér, a tudíž zabezpečená možnost profesního růstu,

- legislativně ošetřené podmínky pro zvýšení platů a následné zařazování do hodností,
- obměna vojáků na jednotlivých systemizovaných místech,
- služební plat a další benefity, včetně možnosti nároku na výsluhové náležitosti po odpracování určitého počtu roků v rámci služby,
- atraktivita služby,
- výkon služby dle potřeby ozbrojených sil České republiky,
- dodržování vojenské kázně v rámci služby i mimo ni,
- trestní odpovědnost,
- závaznost rozkazu,
- omezení některých lidských práv a svobod vojáka,
- odloučení vojáka od rodiny.

Smyslem současné právní úpravy skončení poměru je potřeba zajistit stabilitu celého právního vztahu. Ukončení služebního poměru ve své podstatě znamená zánik většiny práv a povinností tvořící tento služební poměr.⁵⁵ Ukončení služebního poměru může nastat na základě několika faktorů. Jedná se zejména o:

- subjektivní legislativní skutečnosti: propuštění, odnětí hodnosti, ztráta způsobilosti výkonu služby – zdravotní nebo fyzická, ukončení ve zkušební době,⁵⁶
- objektivní legislativní skutečnosti: uplynutí takzvané stanovené doby služebního poměru, úmrtí vojáka,
- úřední rozhodnutí: „rozhodnutí soudu o ztrátě vojenské hodnosti, pozbytí státního občanství České republiky, prohlášení vojáka za mrtvého, omezení svéprávnosti.⁵⁷

⁵⁵ TOMEK, P. DLUHOŠ, J. HEMZA, S. *Služební poměr vojáků z povolání*. Olomouc: ANAG. 2003. s. 140.

⁵⁶ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 18.

⁵⁷ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 18.

Propuštěním ze služebního poměru se rozumí jednostranné právní jednání služebního orgánu, a to vůči vojákově. Důvody jsou uvedeny zejména v § 19 Zákona o vojácích z povolání a spektrum důvodů je široké a z velké části souvisí s nesplněním povolávacích podmínek v průběhu trvání služebního poměru. Služební poměr zaniká uplynutím dvou kalendářních měsíců po dni doručení rozhodnutí o propuštění. V případě zániku služebního poměru na žádost vojáka je doba zániku devět měsíců ode dne doručení rozhodnutí o propuštění.⁵⁸

Další dva zmíněné případy ukončení služebního poměru vojáka z povolání jsou odnětí hodnosti a rozhodnutí soudu o ztrátě vojenské hodnosti. Hodnost se vojákově odejímá za úmyslné a zvláště závažné porušení služebních povinností. Služební poměr zaniká vojákově dnem rozhodnutí o odnětí, které vydá Prezident na návrh vlády v případě generálské hodnosti, nebo ministr obrany v případě ostatních vojáků.⁵⁹ O druhé možnosti, tedy o ztrátě vojenské hodnosti, rozhoduje soud v trestním řízení za podmínek stanovených v ustanovení § 79 Trestního zákoníku. Již pravomocně odsouzenému vojákově se na základě výše uvedených skutečností za spáchání úmyslného trestného činu sníží hodnost v ozbrojených silách ČR na hodnost vojína.

Další možností ukončení služebního poměru vojáka z povolání je změna zdravotního stavu vojáka. Pokud zdravotní komise v rámci přezkumného řízení posoudí zdravotní stav vojáka jako „neschopen k výkonu služby“, bude služební poměr ukončen k datu nabytí právní moci rozhodnutí.

Dalšími možnostmi ukončení služebního poměru jsou velmi výjimečné skutečnosti, jako jsou pozbytí svéprávnosti vojáka z povolání, nebo například ztráta občanství České republiky.⁶⁰

Závěr této části práce bude věnován průběhu služebního poměru od jeho zahájení až po ukončení, dále také způsobu řešení sporů v oblasti výkonu služebního poměru. V tomto kontextu se jedná o otázky procesu zjišťování práv a povinností příslušníků ozbrojených sil. Příslušníci ozbrojených sil spadající po právní stránce pod zákon o

⁵⁸ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbírká zákonů 1999, částka 76, § 19.

⁵⁹ ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbírká zákonů 1999, částka 76, § 21.

⁶⁰ TOMEK, P. DLUHOŠ, J. HEMZA, S. *Služební poměr vojáků z povolání*. Olomouc: ANAG. 2003. s. 75

vojácích z povolání se mohou svých práv a v případě služebních orgánů (povinností) domáhat na základě tří druhů různých řízení. Jedná se o:

- řízení ve věcech služebního poměru,
- o personální rozkaz,
- řízení o odnětí hodnosti.

V rámci řízení ve věcech služebního poměru je řešena především změna doby trvání služebního poměru, a také žádosti o setrvání ve služebním poměru. V oblasti personálních rozkazů jsou řešeny především správní věci. Obsahuje informace o služebním zařazení vojáka, včetně jeho osobního čísla. Personální rozkaz se obvykle vyhláší vojákovi ústně a rozhoduje se jím ve věcech uvedených v ustanovení § 145a zákona o vojácích z povolání. A to zejména ve věcech souvisejících se služebním zařazením, přeložením a poskytnutím mateřské nebo rodičovské dovolené. V rámci řízení o odnětí hodnosti se postupuje podle § 147 a § 148 zákona o vojácích z povolání. Z pohledu práva se jedná o vztah mezi vojákem a služebním orgánem, přičemž služební orgán má rozhodovací pravomoc.

3.4 Náležitosti vojáka

Vlastní služba v Armádě České republiky, potažmo ozbrojených silách ČR je velice obtížná, nicméně je spjata také s určitými benefity ve formě nadstandardního odměňování. Nyní budou představeny zejména ty, které tuto službu činí atraktivní pro případné uchazeče z řad civilního sektoru.

Nejdůležitější formou odměny je samozřejmě plat. Ten se skládá z několika částí, a to ze služebního tarifu a dalších příplatků. Mezi tyto příplatky se řadí:

- výkonnostní příplatek – jedná se o částku stanovovanou jedenkrát za rok v rozmezí 0,75 až 20 % platového výměru,
- příplatek za službu v zahraničí – tento příplatek se přiznává podle jeho názvu příslušníkům ozbrojených sil České republiky, a je stanovován v rozmezí 500,- až 2.500,- Kč denně, a to podle lokace a míry rizika v oblasti. Míra rizika se odvíjí od bezpečnostní situace v dané lokalitě,

- zvláštní příplatek – je stanovován pro příslušné vojáky podle zařazení jejich systemizovaného místa, odvíjí se podle psychické zátěže, chemické zátěže, rizika ohrožení života. Je poskytován v rozmezí 600,- až 8.000,- Kč podle kategorie dle Nařízení vlády č. 59/2015 Sb.,
- příplatek za zvýšenou odpovědnost – stanovuje se velitelům celků, náčelníkům služeb a ředitelům vojenských zařízení až do výše 15 % služebního tarifu,
- příplatek za služební pohotovost – přiznává se vojákům podle § 30 zákona o vojácích z povolání, a to ve výši 1.500,- Kč měsíčně,
- příplatek ve formě odměny, a to za splnění mimořádného nebo obzvlášť významného úkolu.⁶¹

Zásadní částí platu je tedy služební tarif, který je stanoven v § 68 odst. 2 a odst. 4 zákona o vojácích z povolání. Aktuální výši platu vždy upřesňuje svým nařízením vláda. Na základě platné platové nomenklatury je mimo těchto náležitostí platu také jeho součástí stabilizační příspěvek a příspěvek na bydlení.

Stabilizační příspěvek je standardně poskytován vojákům z důvodu konkurenceschopnosti tohoto zaměstnání na trhu práce, je stanoven ve výši 7.000,- Kč měsíčně a u některých vybraných vysoce specializovaných vojenských odborností je ve výši dvojnásobku, tedy cca 14.000,- Kč měsíčně.⁶²

Příspěvek na bydlení se u vojáků pohybuje v rozmezí do dvojnásobku částky 3.000,- Kč podle kategorie obce, respektive jejího zařazení dle přepočtu obyvatel a nákladů na životní úroveň obyvatelstva. Výše služebního příspěvku se zvyšuje za každého člena rodiny o 300,- Kč, maximálně však o 1200,- Kč.⁶³ Tento příspěvek náleží všem vojákům, kteří nebydlí v místě výkonu služby, zejména jsou nuceni dojíždět do zaměstnání, a je výrazem sociální politiky MO ČR.

Dále existují také jednorázové příspěvky, jako je například náborový příspěvek, kvalifikační příspěvek nebo jednorázová finanční výpomoc. Existuje také jednorázový příspěvek na pohřeb vojáka, který se poskytuje na přání pozůstalých.

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 67

⁶² ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 70b odst. 2.

⁶³ ČESKO. Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání ze dne 12. října 1999. Sbirka zákonů 1999, částka 76, § 61a.

Velmi výrazným vylepšením platových náležitostí je takzvaný „výsluhový příspěvek“. Dále potom také takzvané odbytné, odchodné nebo úmrtné. Výsluhový příspěvek se přiznává vojákům po uplynutí jejich stanovené doby za předpokladu, že služební poměr trval minimálně 15 let. Obecně platí, že v 15. roce služby má voják nárok na 5 % svého platového tarifu. Maximální výše výsluhového příspěvku může dosáhnout maximální výše 55 % služebního tarifu. U vysoce náročných služebních míst je to 60 % služebního tarifu. V případě potřeby může voják po uplynutí stanovené doby zažádat místo výsluhového příspěvku o takzvané odchodné. Jedná se o jednorázový příspěvek ve výši až šestinásobku průměrného služebního platu. Odbytné je naopak příspěvek, který může uplatnit voják po uplynutí stanovené doby a stanovuje se do výše až osmnáctinásobku průměrného platu vojáka.

Mimo finančních náležitostí mají vojáci z povolání nárok na mnoho dalších náležitostí především materiálního a dalšího nefinančního charakteru. Jedná se například o bezplatné výstrojí, proviantní a přepravní náležitosti, pravidelnou a bezplatnou zdravotní péči, takzvanou preventivní rehabilitaci, výběrovou vojenskou rekreaci a také řádnou dovolenou vojáka v délce 37 kalendářních dnů ročně.

4 Osvěta o Armádě České republiky

Vzhledem ke skutečnosti, že nároky a požadavky na zájemce o službu v ozbrojených silách České republiky, potažmo o službu v Armádě České republiky, jsou v současnosti vysoké, je nutné pořádat osvětové a propagační akce armády a dalších složek ozbrojených sil České republiky téměř nepřetržitě. V praxi to znamená, že každý rok je zpracován plán akcí na veřejnosti, ať již se jedná o samostatné akce jednotlivých organizačních celků zaměřené zejména podle jejich působnosti, nebo akce celoarmádní, organizované z pozice velitelství druhů vojsk, Generálního štábu Armády České republiky nebo jednotlivými sekcemi Ministerstva obrany České republiky. Mezi tyto akce můžeme zařadit především:

- akce Armády České republiky s celostátní působností a s přesahem do zahraničí,
- dny otevřených dveří u jednotlivých útvarů AČR,
- letecké dny Velitelství vzdušných sil AČR,

- akce POKOS,
- akce na školách,
- vědomostní soutěže.

Mimo tyto akce s přímou účastí příslušníků Armády České republiky jsou organizovány také takzvané náborové nebo osvětové kampaně s cílem buď prezentovat Armádu České republiky u občanů státu, nebo přímo reagovat na požadavky armády a snažit se přilákat zájemce z řad veřejnosti do struktur ozbrojených sil ČR. Sem lze zařadit například:

- televizní pořady s tematikou života vojáků a představení jejich povolání,
- profesionální videa z produkce AČR na webových portálech, zejména YouTube,
- billboardové kampaně.

Mezi armádní akce s celostátní působností patří například Den pozemního vojska „BAHNA“.⁶⁴ Tato akce je v současnosti největší prezentací Armády České republiky na veřejnosti a probíhá periodicky každý rok ve výcvikovém prostoru Bahna u Strašic. Při akci se kromě současné techniky a příslušníků AČR prezentuje také množství historické techniky s odkazem na předválečnou československou armádu a množství klubů historie se zaměřením na armádu a vojenství. V rámci představení současné armády České republiky se ukazuje úroveň výzbroje a výcviku příslušníků armády, včetně speciálních jednotek. V dynamických ukázkách bývá předvedeno vedení boje jednotkami mechanizovaného vojska, výcvik průzkumných a výsadekových jednotek, činnost padákového výsadku apod. Ve statických pak především současná výzbroj a zabezpečovací technika pozemního vojska AČR. Akce se ve většině případů účastní i spojenci v rámci Severoatlantické aliance NATO - příslušníci armády ze Spojených států amerických, Rakouska, Velké Británie, Francie, Slovenska, Německa či Polska včetně používané techniky. Akci pořádá spolu s Armádou České republiky také Nadace pozemního vojska AČR.

⁶⁴ *Bahna: Den pozemního vojska* [online]. Nadace pozemního vojska, Vrané nad Vltavou 2021 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://www.bahna.eu/>

Obrázek 5: Den pozemního vojska BAHNA⁶⁵

Další pravidelnou akcí prezentující Armádu České republiky byl Mezinárodní letecký festival CIAF Hradec Králové. CIAF je největší letecká přehlídka za účasti Vzdušných sil Armády České republiky a současně také soutěž špičkových vojenských bojových letounů v České republice. Na letišti Hradec Králové se koná každý rok začátkem září, veřejnost si může prohlédnout proudová i vrtulová letadla a vrtulníky, stíhačky a bojové letouny z řady zemí, převážně zemí Severoatlantické aliance. Součástí tohoto leteckého dne, který se koná vždy na celý víkend, tedy v sobotu i v neděli je zde shodný program pro veřejnost, jsou také ukázky pozemní techniky, výcviku příslušníků pozemních sil, a to vše z důvodu prezentace Armády České republiky na veřejnosti. Lze zde nalézt také zástupce rekručních středisek AČR, kteří jsou připraveni zodpovědět jakékoliv otázky, a dokonce provést úvodní registraci zájemců o služební poměr. Pravidelně se zde objevuje také místo prezentace vojenského školství, které zastupuje Univerzitu obrany a Střední vojenskou školu Moravská Třebová.⁶⁶

⁶⁵ *Bahna: Den pozemního vojska* [online]. Nadace pozemního vojska, Vrané nad Vltavou 2021 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://www.bahna.eu/>

⁶⁶ *Ciaf* [online]. Letiště Hradec Králové, 2018 [cit. 3.4.2021]. Dostupné: <https://www.airshow.cz/>

Obrázek 6: CIAF Hradec Králové⁶⁷

Poslední mezinárodní akcí, na které se pravidelně prezentuje včetně výzbroje a techniky Armáda České republiky, a koná se na území našeho státu, jsou Dny NATO v Ostravě. Dny NATO v Ostravě jsou v posledních letech vždy spojeny se Dny Vzdušných sil AČR a jedná se tak o největší bezpečnostní přehlídku v Evropě. Mottem akce je „*Naše bezpečnost není samozřejmost a bez bezpečnosti není prosperita*“. Hlavním cílem této akce je prezentovat široké veřejnosti co nejpestřejší škálu prostředků, kterými disponuje Česká republika a její spojenci na poli zajišťování bezpečnosti. Akce je již roky řazena do „klubu prestižních evropských show“, a veřejnost má na tuto akci bezplatný vstup. Hlavní program této akce se odehrává na Letišti Leoše Janáčka Ostrava.⁶⁸

Obrázek 7: Dny NATO - symbol⁶⁹

Je složen z prezentace těžké vojenské, policejní i záchranářské techniky, dynamických ukázek výcviku speciálních jednotek, leteckých ukázek, a prezentace

⁶⁷ *Ciaf* [online]. Letiště Hradec Králové, 2018 [cit. 3.4.2021]. Dostupné: <https://www.airshow.cz/>

⁶⁸ *Dny NATO* [online]. Jagello, 2000. Ostrava [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.natodays.cz/>

⁶⁹ *Dny NATO* [online]. Jagello, 2000. Ostrava [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.natodays.cz/>

výzbroje, výstroje a vybavení útvarů. Každý rok organizátoři akce nabízí návštěvníkům něco výjimečného. Součástí akce v rámci takzvaného doprovodného programu jsou také besedy, filmové projekce a semináře, a to opět se zástupci armády, rekruotačních středisek, válečnými veterány, nebo zástupci vojenského školství. Staly se tak významnou platformou pro objasňování bezpečnostních témat s příležitostí pro připomenutí si bohatých tradic. Hlavním organizátorem celé akce je spolek Jagello 2000. Mezi další hlavní organizátory se řadí Generální štáb Armády České republiky, Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje a Letiště Leoše Janáčka Ostrava.⁷⁰

Obrázek 8: Dny NATO v Ostravě⁷¹

Dalším způsobem, jak prezentovat Armádu České republiky veřejnosti jsou také dny otevřených dveří jednotlivých organizačních celků. Jedná se o plánovanou akci, kdy na půdě daného vojenského útvaru je připravena prezentace prostor, činnosti příslušníků a ukázky používané techniky. Veřejnost, od nejmladších dětí, přes zájemce o službu v armádě, až po vojenské veterány, je seznámena s konkrétními činnostmi příslušníků AČR, může navštívit тренаžéry, pokusit se absolvovat části vojenského výcviku,

⁷⁰ Dny NATO [online]. Jagello, 2000. Ostrava [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.natodays.cz/>

⁷¹ Dny NATO [online]. Jagello, 2000. Ostrava [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.natodays.cz/>

například manipulaci se zbraní, jsou jim představeny mobilní prostředky a toto vše si návštěvníci mohou tak říkajíc “osahat“. Nedílnou součástí prezentace útvarů je poukázat zájemcům o službu v armádě na výkon služby u daného útvaru, včetně požadavků, které musí voják splnit, a naopak náležitostí, které jsou mu v rámci služebního poměru poskytovány.

V posledních letech se například s obrovským zájmem veřejnosti setkal Den otevřených dveří letiště Čáslav, který se koná každé dva roky. Jedná se o akci čistě organizovanou příslušníky leteckého útvaru, je pro veřejnost zdarma, a mimo leteckých ukázek zde naleznou další prezentace věnované armádě a službě v ní. Akce přilákala v minulosti okolo 50.000 příznivců nejen letecké techniky. Součástí akce je vždy rozsáhlý dětský koutek, kde jsou připraveny různé hry či soutěže. V rámci statických ukázek je vždy prezentována technika pozemních i vzdušných sil Armády ČR.⁷²

Obrázek 9: Den otevřených dveří Čáslav⁷³

Další možností, jak nějakým způsobem prezentovat funkci, úlohu armády v našem světě a současně ji přiblížit zájemcům o toto řemeslo, je takzvaný POKOS. Jedná se o součást plánování obrany státu. Samotná zkratka POKOS znamená „příprava občanů k obraně státu“. Již výše uvedená zákonná povinnost občanů bránit svou vlast platí i v současnosti, i když má Česká republika svou profesionální armádu. Právě systematická a diferencovaná příprava jednotlivých občanů k obraně země je předpokladem vytvoření schopností k zajištění obrany jednotlivců i celé společnosti. V našem legislativním

⁷² *Den otevřených dveří letiště Čáslav* [online]. VÚ 7214 Čáslav, Chotusice [cit. 3.4.2021]. Dostupné z: <http://afbcaslav.cz/?p=1154>

⁷³ *Den otevřených dveří letiště Čáslav* [online]. VÚ 7214 Čáslav, Chotusice [cit. 3.4.2021]. Dostupné z: <http://afbcaslav.cz/?p=1154>

prostředí je příprava občanů k obraně státu stanovena zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, ve znění pozdějších předpisů. Na základě § 52 výše uvedeného zákona je příprava občanů k obraně státu dobrovolná, a má charakter vzdělávání. Provádění přípravy občanů k obraně státu řídí Ministerstvo obrany České republiky, na přípravě se mohou podílet i spolky nebo dříve občanská sdružení, církve, náboženské společnosti a také další právnické osoby, vždy v součinnosti s krajskými a obecními úřady. Příprava v současnosti probíhá cestou dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti, vzděláváním ve školách nebo zájmovou činností. Příprava může probíhat různou formou, zejména prostřednictvím přednášek, besed, školení, soutěží, činností branných subjektů nebo prezentačními akcemi pro veřejnost. Vlastní příprava má ve své podstatě několik pravidel. Jedná se o:⁷⁴

- obrana státu není jen záležitostí profesionálních vojáků, ale nás všech,
- každý občan České republiky má ze zákona povinnost bránit svoji zemi,
- nebuď jen obyvatelem, staň se občanem,
- když bráníš svoji zemi, bráníš sebe, svou rodinu, své blízké a jejich budoucnost,
- zapoj se do činnosti branného subjektu a získáš znalosti, dovednosti a návyky využitelné při obraně státu,
- dáváme přednost mírovému řešení konfliktů, použití vojenské síly považujeme za krajní možnost,
- spojenectví je základním východiskem pro zajištění obranyschopnosti České republiky.

Vlastní problematika obrany státu je na základě dohovoru s Ministerstvem školství České republiky zařazena v rámcových vzdělávacích programech, jak pro základní, tak i pro střední vzdělávání. Toto vychází z „Koncepce přípravy občanů k obraně státu“⁷⁵, kterou vláda schválila dne 16. ledna 2013 svým usnesením č. 38. Části této koncepce jsou začleněny do vzdělávacích oblastí „Člověk a jeho svět“, „Člověk a společnost“ a „Člověk a zdraví“. Výuka POKOSu by měla na školách u žáků a studentů utvářet pozitivní názor potvrzený historickou zkušeností, a svým způsobem měnit postoje

⁷⁴ Pokos.Army.cz [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/co-je-pokos>

⁷⁵ Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024 [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 21.3.2021]. Dostupné z: http://www.pokos.army.cz/sites/pokos.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/koncepce_pokos_2019-2024_final.pdf

žáků a studentů v oblastech obrany státu a ochrany fyzického i duševního zdraví, životů, životního prostředí a majetku při rizikových situacích a mimořádných událostech zejména ve vojenské oblasti.⁷⁶

Příprava občanů k obraně státu musí být zaměřena na zdravotnickou přípravu, přípravu k civilní ochraně, přípravu k sebeobraně a vzájemné pomoci v krizových situacích vojenského i nevojenského charakteru. V rámci vzdělávání a výchovy musí žáci a studenti získat informace o současném bezpečnostním prostředí. A to zejména o výhodách a závazcích vyplývajících z členství České republiky v mezinárodních bezpečnostních a politicko-vojenských organizacích, o principech obrany státu, a o úloze ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu. Také musí být seznámeni s možnostmi řešení krizí nevojenského charakteru. Z důvodu plnění tohoto úkolu byla vydána příručka POKOS. Ta obsahuje informace využitelné při přípravě vyučovacích hodin zahrnující problematiku POKOS. Příručka je spolu s dalšími přílohami ke stažení na webové adrese Armády ČR: <http://www.pokos.army.cz/pro-skoly-ucitele>. Ministerstvo obrany v případě potřeby zajišťuje akreditované vzdělávání pro učitele, a to základních a středních škol, včetně studentů pedagogických škol. Na základních a středních školách jsou organizovány v rámci akcí POKOS prezentace pořádané odborem komunikace Ministerstva obrany ČR (OK MO), a to v součinnosti s jednotlivými organizačními celky rezortu. Cílem akcí je zábavnou a interaktivní formou představit ozbrojené síly a Armádu České republiky, seznámit mladou veřejnost o jejich poslání, současně vykonávané činnosti, výcviku, výstroji či výzbroji. Jedná se o způsob, jak žákům a učitelům předávat i veřejnosti méně známé informace, například o branné povinnosti a činné službě.⁷⁷

⁷⁶ Pokos.Army.cz [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/pro-skoly-ucitele>

⁷⁷ Pokos.Army.cz [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/prezentace-na-skolach>

Obrázek 10: POKOS na školách⁷⁸

V rámci projektu POKOS „Příprava občanů k obraně státu“ Ministerstvo obrany České republiky dlouhodobě organizuje také své aktivity na základních školách. Děti se během besed, statických i dynamických ukázek a diskusí dozvídají zajímavé informace přímo od vojáků. Zejména o tom, jak funguje armáda, a proč jsme v Severoatlantické alianci. Současně si mohou vyzkoušet první pomoc nebo výstrojí náležitosti vojáků, prohlédnout vojenskou techniku, výstroj a výzbroj příslušníků. Armádní specialisté v rámci aktivit POKOS také jednou měsíčně vyhlašují pro žáky základních a středních škol vědomostní soutěže o atraktivní ceny, vše na webových stránkách Armády ČR: <http://www.pokos.army.cz/dubnova-vedomostni-soutez>.

Druhou skupinu aktivit AČR zaměřených na prezentaci současné armády, služby v ní, a zaměřené také na nábor nových příslušníků jsou již zmiňované televizní pořady, profesionální videa na YouTube, a billboardové kampaně.

V případě televizních pořadů se jednalo například o dokumentární cyklus „Patrola“, který přinesl netradiční pohled na českou armádu. Trojice akterů nastoupila do služby a vyzkoušela si role profesionálních vojáků v různých jednotkách armády České republiky. V každém dílu vystoupila jako host známá osobnost, která si vyzkoušela různé úkoly náročné na fyzickou, balanc a sílu – například střelbu ze služební útočné pušky

⁷⁸*Pokos.Army.cz* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/fotogalerie>

BREN, nebo pistole Phantom.⁷⁹ Dalším příkladem byl televizní pořad „Provedu!“. Jednalo se o minisérii. Pořad Provedu! je příběhem deseti rekrutů, kteří se rozhodli splnit si svůj sen – stát se vojákem z povolání. Seriál představuje instruktory z řad Armády ČR, a vojíny a vojínky v soukromí i během výcviku, a to nepřetržitě 48 dní a nocí. Poukazuje na osobní úspěchy i pochybnosti, nezdary a fatální zklamání, prohry a vítězství na cestě za životním snem.⁸⁰

Současně v posledních několika letech je spuštěna kampaň na nábor nových příslušníků Armády České republiky.

Ministerstvo obrany ČR přes Odbor komunikace MO podává příspěvky s armádní tematikou na několik sociálních sítí a webů sdílející informace pro veřejnost. Mezi ty základní patří zejména:⁸¹

- Facebook: Ministerstvo obrany České republiky,
- Twitter: Ministerstva obrany České republiky (ObranaTweetuje),
- YouTube: kanál TV ARMY Ministerstvo obrany ČR,
- Flickr: foto stream a skupina Army of the Czech Republic (Armáda ČR),
- Instagram: fotografie z prostředí Ministerstva obrany a Armády ČR.

Facebooková stránka „Ministerstvo obrany České republiky“ prezentuje informace o dění na Ministerstvu obrany ČR a jím řízených organizací. Dále pak informuje o bezpečnostní politice, legislativních změnách a reformách a vládní politice. Jedním ze stěžejních témat je péče o válečné veterány a právě program „Příprava občanů k obraně státu“, dále potom problematika resortu v bezpečnostních otázkách Severoatlantické aliance a Evropské unie. Twitterový účet Ministerstva obrany České republiky pod názvem „ObranaTweetuje“ představuje informace o chodu Ministerstva obrany České republiky a Armády ČR. Jeho cílem je poskytovat aktuální informace o zajímavých resortních aktivitách. Především jde o aktivity vedení resortu obrany a velení Armády ČR, informace o činnostech vojáků v zahraničních misích a také na vojenských cvičeních. YouTube kanál TV ARMY Ministerstvo obrany ČR zveřejňuje videa

⁷⁹ Česká televize [online]. *Patrola*. Česká televize, Praha 2017 [cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11559917535-patrola/>

⁸⁰ Česká televize [online]. *Provedu!* Česká televize, Praha 2017 [cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11179134780-provedu-prijimac/>

⁸¹ Ministerstvo obrany ČR [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/site/ofic/officialni-a-podporovane-stranky-54207/>

dosažitelná na army.cz a také videa vytvářená pouze pro využití na YouTube. Zveřejňují se unikátní záznamy ze života příslušníků ozbrojených sil České republiky o vojenské technice, cvičeních nebo životních osudech vojáků. Současně umožňuje tento kanál sdílet, komentovat a odebírat výše uvedené příspěvky. Flickr je dalším nástrojem pro prezentaci Armády ČR. Tato platforma nabízí nástroj pro publikování a sdílení tisíců fotografií. Zobrazují především českou vojenskou techniku, jednotlivé útvary ozbrojených sil a vojenská cvičení. Fotografie je možné sdílet, komentovat, případně z nich tvořit vlastní kompilace. Posledním nástrojem z této skupiny sociálních sítí spravovaných Odborem komunikací MO ČR je Instagram. Zde jsou prezentovány fotografie z aktivit Ministerstva obrany ČR a činnosti Armády ČR. Jsou zde ukládány ve čtvercovém formátu, který je typický pro tuto síť.

Sociální sítě, kam jsou umístěovány informace o Armádě České republiky a jež spravuje přímo armáda:⁸²

- Facebook: Armáda České republiky (Czech Army),
- Facebook: Aktivní zálohy (Active Reserve),
- Facebook: Vojenské újezdy.

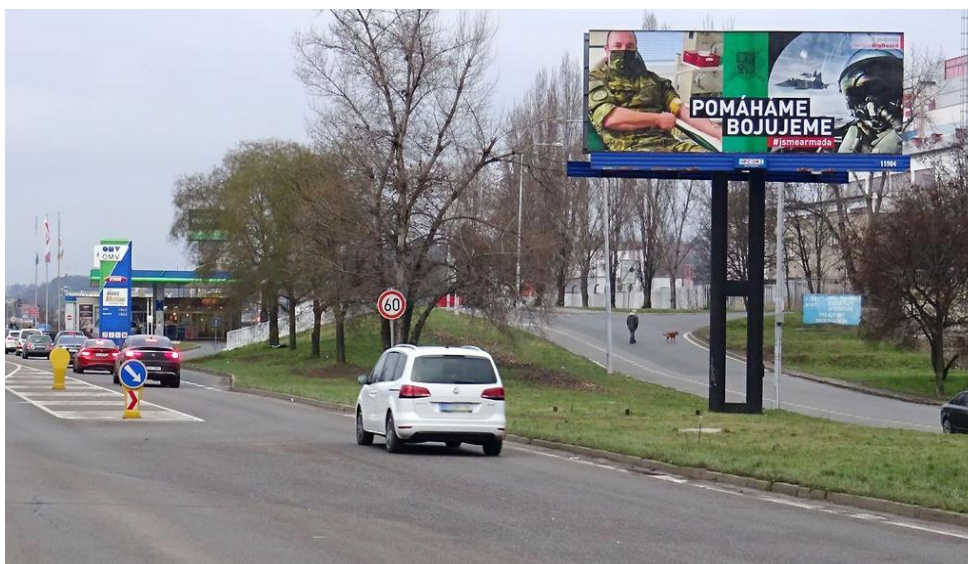
Facebooková stránka „Armáda České republiky (Czech Army)“ je určena příslušníkům ozbrojených sil České republiky i široké veřejnosti se zájmem o armádu, vojenskou techniku a bezpečnostní politiku. Umístěovány sem jsou aktuality ze života AČR, plánované reformy a akce týkající se armády. Součástí jsou také zajímavosti týkající se vojenské techniky a vojenských reálií. Facebooková stránka: „Aktivní zálohy (Active Reserve)“ je zase určena příslušníkům Aktivní zálohy Ozbrojených sil ČR a dalším zájemcům o službu v Aktivní záloze. Zapojit se však může také široká veřejnost. Je zde otevřena problematika zkušenosti příslušníků Aktivní zálohy, plánované reformy a akce týkající se AZ. Poslední webovou platformou je „Vojenské újezdy“ na Facebooku. Tato stránka slouží k informování o aktualitách v procesu předání Vojenské újezdu Brdy a dalších vojenských újezdů do civilní správy. Nalezneme zde informace o budoucnosti vojenských újezdů a další zajímavosti, které se týkají jejich využití, včetně jejich historie.

Posledním viditelným počinem jsou také takzvané „billboardové kampaně“ upozorňující na činnost armádních jednotek a lákající zájemce o vojenskou službu do

⁸² *Ministerstvo obrany ČR* [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/site/ofic/oficialni-a-podporovane-stranky-54207/>

svých řad. Například společnost BigBoard, český lídr na trhu venkovní reklamy, podpořila Armádu České republiky spuštěním kampaně na podporu českých ozbrojených sil. V rámci této kampaně na své vlastní náklady vyrobila a zdarma umístila billboardy podporující AČR. Společnost BigBoard tímto ukazuje, že Armáda ČR je schopna hájit bezpečnost naší země a současně je klíčovým prvkem státu v boji proti nákaze Covid-19. Tímto způsobem také podpořila současnou komunikační kampaň Armády České republiky. Také je potřeba konstatovat, že skupina BigBoard pomocí informačních technologií podporuje aktivity AČR dlouhodobě. Například se podílela i na dalších kampaních armády. V minulosti pomáhala i vojákům, kteří utrpěli zranění v zahraničních misích s návratem k běžnému životu po propuštění z nemocnice.⁸³

Obrázek 11: Billboard podporující Armádu ČR⁸⁴

Všechny výše uvedené příklady prezentace Armády České republiky a náborové kampaně na nábor nových rekrutů do řad armády dokládají, jakým způsobem se Armáda ČR, potažmo Ministerstvo obrany ČR, snaží zajistit potřebný počet personálu. Tyto počiny mají samozřejmě rozdílnou účinnost, ale podstatou jsou shodné. Mají zaujmout mladé lidi, kteří nějakým způsobem uvažují nad vstupem do ozbrojených sil České republiky a chtějí spojit svůj život se službou své zemi.

⁸³ Bigboard [online]. Bigboard, Praha 2021 [cit. 2.4.2021]. Dostupné z: https://bigmedia.cz/ooh/?gclid=EA1aIQobChMIqcuAj7qD8AIVl8x3Ch2IXA7zEAAYASAAEgJZivD_BwE#bigboardy

⁸⁴ Ministerstvo obrany. Billboard podporující AČR. [online] [cit. 2.4.2021] Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/bigboard-dekuje-armade--jak-jinak-nez-reklamou-225645/>

5 Vlastní šetření a jeho vyhodnocení

Praktická část této práce je zaměřená na oblast informovanosti mladé generace o Armádě České republiky a o podmínkách služby v ozbrojených silách České republiky.

5.1 Obecné vymezení empirického šetření

V této části je provedeno empirické šetření, a to ve formě strukturovaného dotazníku s připravenými otázkami a následně je provedena analýza odpovědí. Strukturovaný dotazník je zaměřen na oblast informovanosti o Armádě České republiky. Průzkum je proveden mezi mladou generací ve věkovém rozpětí 18 – 25 let pomocí on-line nástroje Survio.com.

Cílem této práce bylo zjistit, jakou informovanost co do hloubky a rozsahu mají mladí lidé ve věkovém rozmezí 18 až 25 let. Jedná se o část veřejnosti, jejíž zastoupení potřebuje Armáda České republiky a ozbrojené síly vůbec přijímat do služebního poměru vojáka z povolání. Proto i otázky dotazníku byly stanoveny tak, aby bylo zajištěno získání podkladů pro zodpovězení cílů práce.

5.2 Použité metody a data

Pro splnění cílů této práce je využito analýzy informací z odborné literatury, která souvisí s Armádou České republiky, služebním poměrem uvedeným v legislativě a také anonymní dotazník, který zajistil sběr dat a informací ohledně informovanosti mladé generace.

V tomto případě se jedná o formu takzvaného „kvantitativního výzkumu“. Jedná se ve své podstatě o kvantitativní výzkum - výzkum exogenní. Výsledná data, informace a závěry jsou získána autorem výzkumu. Kvantitativní výzkum je tedy sběrem informací a jeho chybovost je dána množstvím poskytnutých informací od externích spolupracovníků - respondentů. Velkou výhodou výzkumu pomocí dotazníku je velice rychlé získání informací, které jsou následně použity pro vyvození závěrů. Nevýhodou této metody je naopak vysoká obecnost a zobecnění závěrů na základě subjektivních odpovědí.

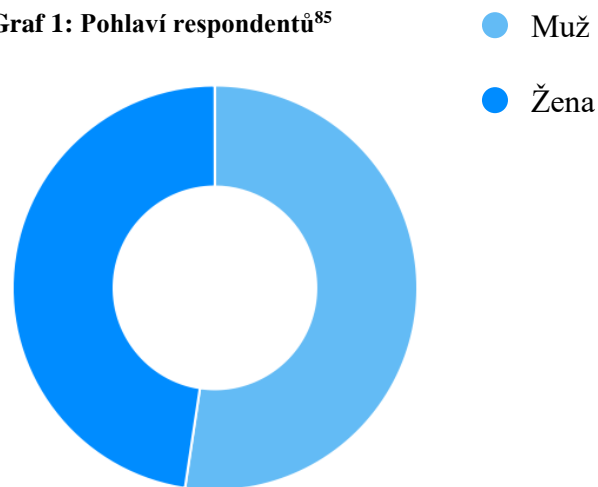
Respondenti ve výše zmíněném věkovém rozpětí byli osloveni autorem pomocí on-line dotazníku. Původním záměrem bylo donést dotazníky do závěrečných ročníků středních škol a všech ročníků vysokých škol, bohužel v souvislosti s pandemií Covid-19 toto nebylo možné. Proto většina respondentů byla z řad autorových přátel a známých.

Bylo osloveno celkem 119 osob, z nichž 63 dokončilo a zaslalo zpět autorovi vyplněný dotazník, což činí 52,9% návratnost. Šetření probíhalo po dobu dvou týdnů v březnu 2021.

5.3 Výsledky dotazníkového šetření

1. Pohlaví

Graf 1: Pohlaví respondentů⁸⁵

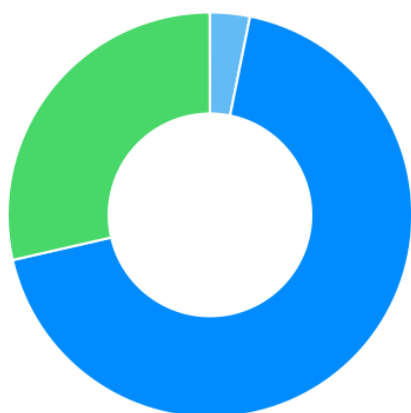
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Muž	33	52,4%
Žena	30	47,6%

Tato statistická otázka byla zaměřena na zjištění podílu mezi muži a ženami odpovídající či přímo účastníci se tohoto výzkumu. Na základě grafického vyjádření můžeme konstatovat, že procentuální rozdíl není nijak zásadní a lze tedy vyvodit, že výzkumu se zúčastnil přibližně shodný vzorek mužů i žen.

⁸⁵ Vlastní zdroj

2. Dosažené vzdělání:

Graf 2: Dosažené vzdělání respondentů⁸⁶

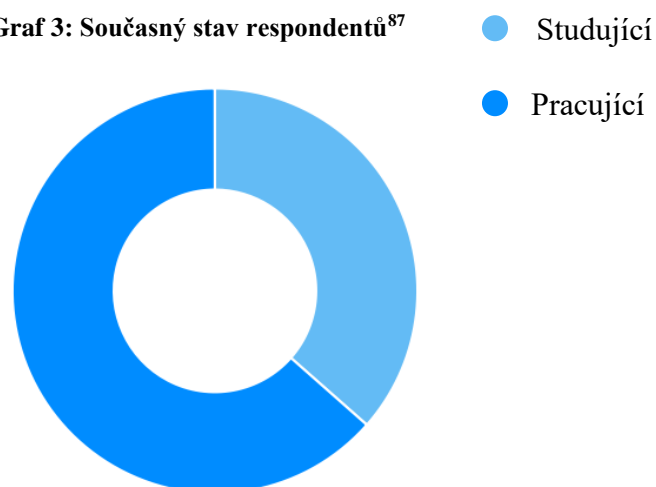
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Základní	2	3,2%
Středoškolské	43	68,3%
Vysokoškolské	18	28,6%

Další statistická otázka byla zaměřena na rozložení respondentů co do jejich nejvyššího dosaženého vzdělání. Z odpovědí je zřejmé, že největší procento respondentů a tedy i odpovědí zahrnuje osoby se středoškolským vzděláním. Tento vzorek respondentů zahrnuje cca 70% oslovených. Co je však velmi výrazně odlišné, je fakt, že se tohoto průzkumu zúčastnily pouze 3% osob se základním vzděláním.

⁸⁶ Vlastní zdroj

3. Patříte do skupiny:

Graf 3: Současný stav respondentů⁸⁷

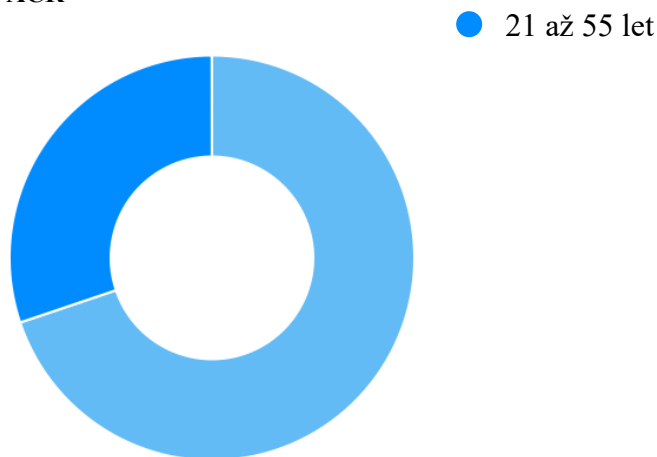
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Studující	23	36,5%
Pracující	40	63,5%

Poslední statistická otázka byla zaměřena na stav osob – respondentů co do jejich současné činnosti. Autor výzkumu se otázkou ptal na skutečnost, zda je respondent studující, nebo pracující. Ze získaných odpovědí vyplývá, že 2/3 dotázaných patří do skupiny pracujících. Autor výzkumu přitom očekával přinejmenším shodný počet respondentů v obou skupinách, spíše však větší zastoupení ve skupině studujících, jelikož se jedná o osoby ve věkovém rozmezí 18 – 25 let.

⁸⁷ Vlastní zdroj

4. Jaká je věková hranice pro službu v ozbrojených silách ČR?

Graf 4: Věkové rozpětí pro službu v AČR⁸⁸

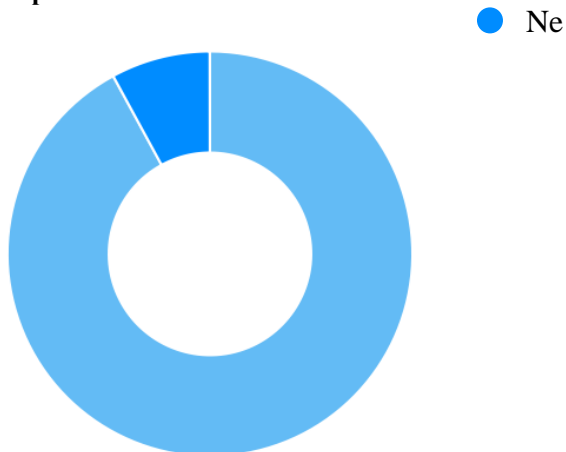
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
18 a více let	44	69,8%
21 až 55 let	19	30,2%

V rámci první specializované otázky se autor ptal na věkové rozmezí, ve kterém mohou osoby nastoupit do služebního poměru. Z výsledných odpovědí vyplývá, že správně odpovědělo cca 70% respondentů. Nicméně spíše zarážející je, že 30% respondentů z řad vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaných osob odpovědělo špatně. Je zřejmé, že ani tato základní informace o vojenské službě v ozbrojených silách České republiky není nikterak rozšířena mezi občany ČR.

⁸⁸ Vlastní zdroj

5. Musí být osoba ucházející se o službu v Armádě ČR trestně bezúhonná dle platné legislativy?

Graf 5: Nutnost trestné bezúhonnosti pro vstup do AČR⁸⁹

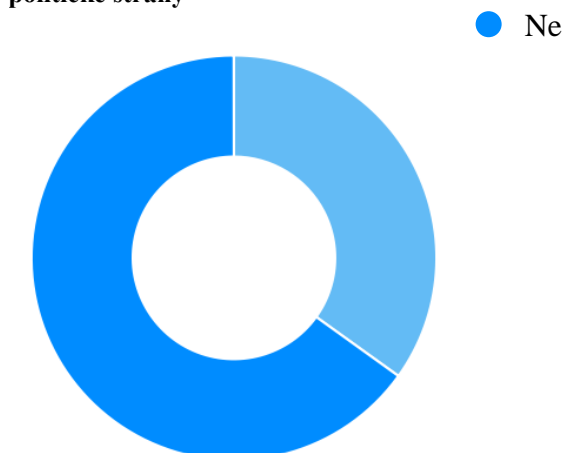
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	58	92,1%
Ne	5	7,9%

Otázka bezúhonnosti žadatelů či zájemců o službu v ozbrojených silách byla otázkou doplňkovou, a tak není překvapující fakt, že více než 92% dotázaných odpovědělo správně. Toto procento správných odpovědí samozřejmě neodráží skutečné vědomosti o armádě nebo ozbrojených silách ČR, jelikož v obecné rovině je tato odpověď více než předvídatelná.

⁸⁹ Vlastní zdroj

6. Může být voják členem politické strany?

Graf 6: Možnost vojáka být členem politické strany⁹⁰

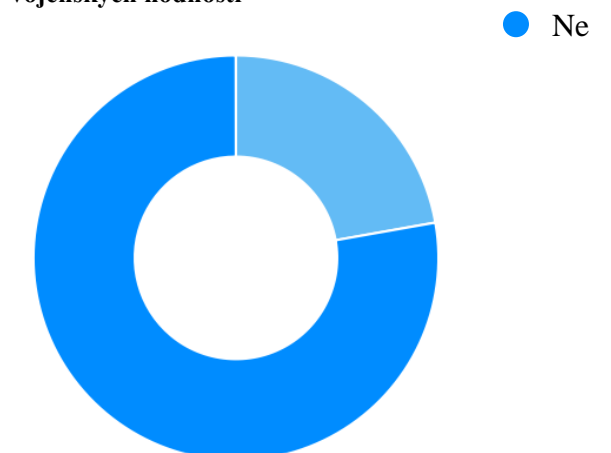
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	22	34,9%
Ne	41	65,1%

Otázka týkající se možnosti být vojákem z povolání a současně být aktivním členem politické strany je jednou ze základních informací, kterou by měl znát každý zájemce o službu v ozbrojených silách. Proto je velmi překvapující zjištění, že 35% respondentů odpovědělo nesprávně. Přitom se jedná mezi odbornou veřejností o celkem známou skutečnost vyplývající z platné legislativy ČR.

⁹⁰ Vlastní zdroj

7. Znáte posloupnost vojenských hodností?

Graf 7: Znalost respondentů posloupnosti vojenských hodností⁹¹

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	14	22,2%
Ne	49	77,8%

Na této jednoduché otázce je viditelné, jakým způsobem se postavili respondenti k vyplnění samotného dotazníku. Je zřejmé, že respondenti odpovídali velice odpovědně a je patrné, že ani v této otázce, otázce posloupnosti hodností si nejsou jisti svými znalostmi. Více než 77% odpovědělo, že neznají tuto posloupnost.

⁹¹ Vlastní zdroj

8. Kdo byl Maurice César Joseph Pellé?

- (8x) Francouzský generál
- Náčelník CS hlavního štábu branné moci
- Nějaká významná osoba pro českou armádu
- (2x) Fotbalista
- Nejdřív mě napadl fotbalista, ale ten je jen s jedním L. Takže asi nějaký vysoce postavený armádní úředník vzhledem ke koncepci dotazníku a předpokládané historické důležitosti postavy. Ale jen tipuju.
- Asi pracoval u armády
- (22x) Nevím
- (9x) Generál
- Nevím... To rozeberu... Maurice - Asi objevil Mauriciovy ostrovy. César byl známý vojevůdce z Říma a jmenuje se po něm salát. Joseph je cizí varianta jména Pepa a Pelle je bývalý fotbalista. A strejda Google řekl, že spojení těchto všech je bývalý Francouzský generál...
- Kapitán
- Hádám, že nějaký generál
- (2x) Římský císař
- Fotbalista určitě ne
- Francouzský generál v ČSR
- Generál a štátník v Južnej Amerike
- Vojevůdce
- Francouzský generál, který se stal i prvním českým armádním generálem
- (2x) Voják

Seznam výše uvedených odpovědí na otázku, kdo byl Maurice César Joseph Pellé, celkem výstižně prokazuje skutečnost, že i tak významná osobnost, která stála u zrodu Československé armády a Generálního štábu jako vrchního velení armády, je pro mnohé občany vcelku neznámá. Pokud blíže analyzujeme respondenty zaslané odpovědi, potom zjistíme, že cca 30% je blíže obeznámeno s historií vzniku a počátků československé armády v jejích prvních letech existence. Ostatní respondenti si nejsou jisti nebo opravdu toto jméno nikdy neslyšeli.

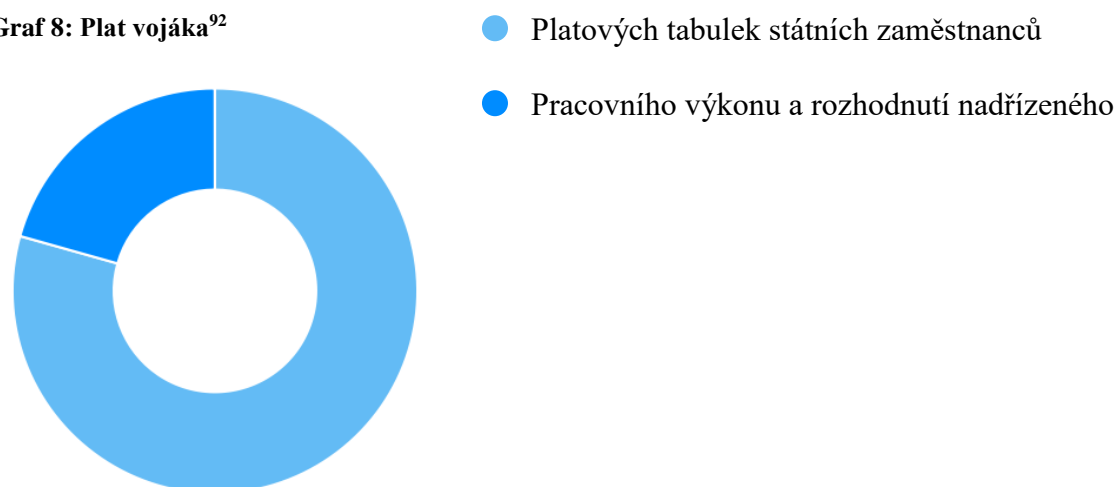
9. Uveďte název jedné vojenské školy na území ČR.

- (9x) Vojenská střední škola v Moravské Třebové
- FTVS UK
- (15x) Univerzita obrany
- Nevím, nějaká v Brně
- (3x) Vojenská akademie
- (12x) Vyškov
- (14x) nevím
- Vojenská škola Praha
- Fakulta vojenských technologií Brno
- Vím o vojenské medicíně v Hradci Králové
- Default
- Karlova univerzita - vojenská lékařská v HK
- Vojenská škola Čáslav
- Paraprovoz

Tato otázka se týkala vojenského školství na území České republiky. Vzhledem ke skutečnosti, že respondenti jsou mladí lidé ve věku 18 – 25 let, je celkem zvláštní, že tito lidé se středoškolským a vysokoškolským vzděláním neznají střední nebo vysokou vojenskou školu. I když pouze 1/4 respondentů žádnou vojenskou školu nezná, ani o ní nemá povědomí, skutečnost, že mimo opravdu ojedinělých odpovědí 3/4 ostatních neznají jméno vojenských škol, případně uváděných fakult, je více než alarmující. Vyplývá z toho, že v okamžiku jejich rozhodování vůbec nezaregistrovali možnost zjistit o své budoucnosti úplné informace nebo s možností sloužit v ozbrojených silách potažmo ve státní sféře vůbec nepočítali.

10. Plat vojáka se stanovuje na základě:

Graf 8: Plat vojáka⁹²

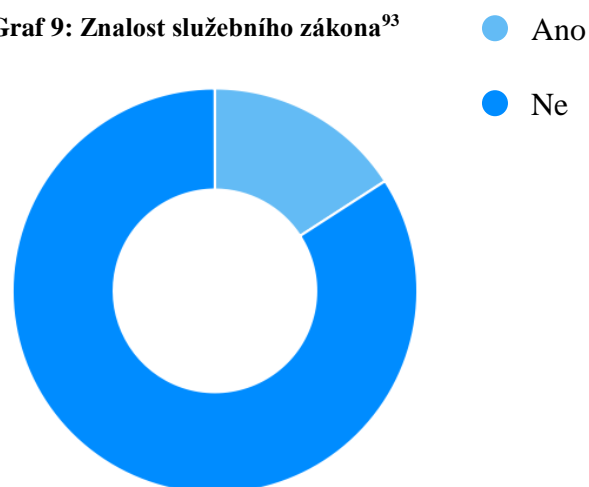
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Platových tabulek státních zaměstnanců	50	79,4%
Pracovního výkonu a rozhodnutí nadřízeného	13	20,6%

Otázka platu a mzdového ohodnocení byla zjevně respondentům bližší. Celkem cca 80% dotázaných osob odpovědělo správně, tedy, že existují platové tabulky státních zaměstnanců, podle kterých je řešena i platová otázka vojáků z povolání.

⁹² Vlastní zdroj

11. Znáte služební zákon?

Graf 9: Znalost služebního zákona⁹³

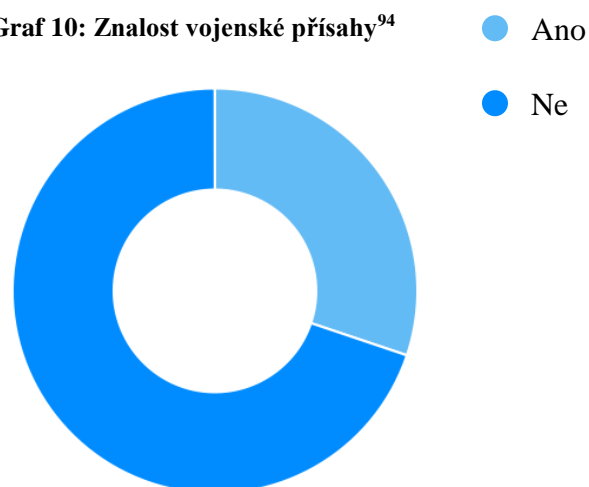
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	10	15,9%
Ne	53	84,1%

Naopak další otázka, týkající se přímo základu služby v ozbrojených silách, respondenty zaskočila. Celých 84% z nich se vyjádřilo, že služební zákon neznají. Sice můžeme uvažovat o předpokladu, že svou odpovědí mysleli, že neznají jednotlivá ustanovení tohoto služebního zákona, ale i pokud vezmeme v úvahu tuto možnost, přece jen vysoké množství záporných odpovědí dává představu o neznalosti této legislativy.

⁹³ Vlastní zdroj

12. Znáte vojenskou přísahu nebo její část?

Graf 10: Znalost vojenské přísahy⁹⁴

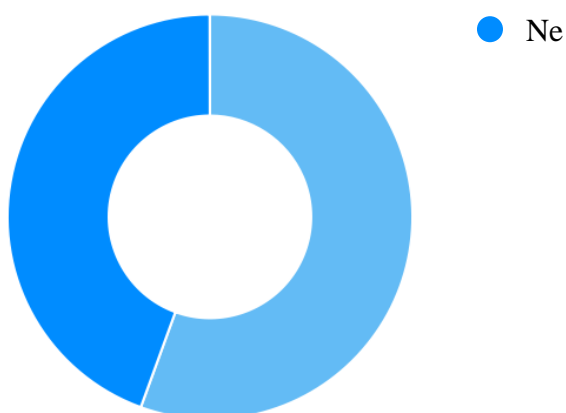
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	19	30,2%
Ne	44	69,8%

Otázka vojenské přísahy dále potvrzuje hypotézu o informovanosti či spíše o neinformovanosti mladé veřejnosti o podmínkách služby v Armádě České republiky a v ozbrojených silách ČR. Necelých 70% respondentů odpovědělo záporně na otázku, zda znají vojenskou přísahu nebo její část.

⁹⁴ Vlastní zdroj

13. Může si uchazeč o práci v AČR vybrat místo služby?

Graf 11: Možnost výběru místa služby⁹⁵

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	35	55,6%
Ne	28	44,4%

Otázka místa výkonu služby je pro každého uchazeče o přijetí do služebního poměru velmi důležitá. Každý žadatel o přijetí do řad Armády České republiky nebo ostatních složek ozbrojených sil ČR má určitou představu o místě výkonu služby. I přes tuto skutečnost však není jisté, že bude umístěn podle svého přání, jelikož zástupci Agentury personalistiky musí přednostně uspokojit potřeby ozbrojených sil, tedy umístit žadatele přednostně tam, kde jsou volná systemizovaná místa a kde to potřeby státu vyžadují. Respondenti se tak víceméně rozdělili na dvě shodné skupiny opačného názoru. Podíl správných odpovědí zaslalo necelých 45% dotázaných.

⁹⁵ Vlastní zdroj

14. Jak dlouho musí voják v AČR sloužit, aby mu vznikl nárok na výsluhové náležitosti?

- (11x) 10 let
- Rok
- 2 roky
- (13x) 20
- (9x) Nevím
- (22x) 15 let
- 5 let
- 6 let
- 2 až 3 roky
- (3x) 25 let

Pouze cca 30% respondentů odpovědělo na otázku výsluhových náležitostí správně. Vcelku to koliduje s ostatními zatím analyzovanými odpověďmi. Obecně se jedná zhruba o neustále stejné procento osob, které jsou blíže seznámeni s podmínkami služebního poměru.

15. Musí vždy voják splnit rozkaz nadřízeného? Pokud ne, v jakém případě?

- Když jde o život
- (32x) Ano, musí
- Když nejde o správnou věc, ale o nezákonnou.
- Odmítnout může v případě, spáchal-li by tím trestný čin
- (3x) Nemusí
- (9x) Nevím
- Asi nemusí, pokud by tím porušil zákony
- (2x) Ne, pokud je v rozporu se zákonem
- Určitě ne vždy. Pokud by mohl být za splnění rozkazu trestně stíhán, tak může odmítnout.
- Ne pokud by tím porušil vojenský zákon/Ústavu/...
- Ne, v případě ohrožení zdraví, nebo života
- Ne, pokud by plněním porušil zákon (trestný čin)
- Nemusí, pokud by byl v rozporu se zákonem
- Pokud by rozkaz byl v rozporu se zákonem, může voják rozkaz odmítnout.
- Nemusí, pokud by tím spáchal něco nelegálního
- Ne, pokud by páchal trestný čin
- Pokud by porušil zákon
- Podle mě, pokud by to ohrožovalo jeho život nebo někoho z vlastních řad
- Musí. Nemusí jen v případě, že by porušil zákon.
- Ne, v jak případě ale nevím.
- Nemusí, pokud by měl spáchat trestný čin.

V tomto případě bylo pouze 13 správných odpovědí respondentů. Je zcela zřejmé, že otázka vojenského rozkazu, jeho plnění a případných následků jsou oblastí bez hlubších vědomostí. Ustanovení platného zákona, podle kterého se posuzuje oprávněnost či neoprávněnost (legimita – nelegimita) plněného rozkazu, přesně definují, za jakých možností je přípustné rozkaz nesplnit, a jaký je přesně stanovený postup odmítnutí plnění rozkazu. Nevojenská veřejnost není v tomto případě seznámena s platnou legislativou a splnitelnost vojenského rozkazu jim není osvětlena.

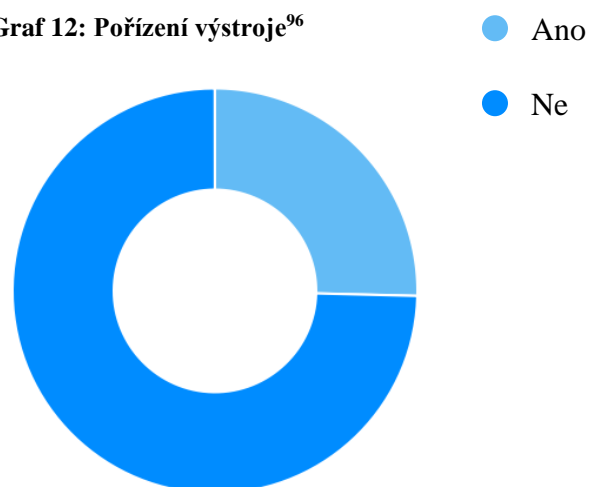
16. Musí se voják zúčastnit zahraniční mise na základě rozkazu nadřízeného? Pokud ne, mohou z tohoto rozhodnutí vyplývat nějaké následky?

- (24x) Musí
- (11x) Nevím
- (11x) Nemusí
- Nemusí, ale může s ním být rozvázán služební poměr.
- Nemusí, na zahraničí mise je stejně dostatek uchazečů kvůli tomu, kolik si tam vydělají
- Nemusí a podle mě z toho žádné následky vyplývat nebudou.
- Nemusí, ale budou následky
- Ne, ale nevydělá si dost peněz
- Musí, pokud ne tak se to asi promítne do platu
- Nemusí, je to na jeho uvážení. Bez následků.
- Ne, nemohou
- Záleží, v jakém je útvaru. Může být pak převelen.
- Myslím, že musí, pokud ne...možná nějaký vojenský soud?
- Nemusí, asi z toho vyplývají akorát platové následky
- Musí, ale jaké následky netuším, možná bude muset odejít z armády
- Nemusí, pohlíží se pak na něj jako na dezertéra
- Ano musí, pokud se nezúčastní, skončí tak u armády
- Nemusí. Bez následků
- Musí, pokud se nezúčastní, můžou ho vyhodit
- Ano mohou, bude dostávat v jídelně malé porce
- Ne, ano mohou

Otázka odesílání vojáků do zahraničních misí nebo mezinárodních operací vzbuzuje u nevojenské veřejnosti úsměv, jelikož pro většinu civilních osob se jedná o prostředek, jak si vydělat „velké peníze“. Je to zřejmé i ze zasláných odpovědí. Vcelku nemá větší smysl provést procentuální rozdělení špatných a správných odpovědí, nicméně je nutné konstatovat, že pouze dvě odpovědi byly správné a úplné. Mnoho odpovědí potom míří na skutečnost, že se jedná o dobrovolné rozhodnutí každého vojáka, zda se zúčastní dané vojenské operace či nikoliv, což není skutečnost.

17. Musí si voják část výstroje koupit?

Graf 12: Pořízení výstroje⁹⁶

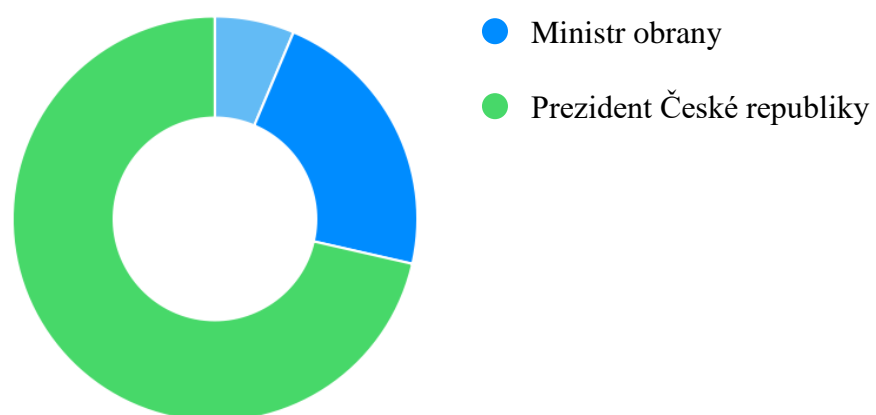
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	16	25,4%
Ne	47	74,6%

Opět jedna ze základních otázek, u kterých se předpokládala správná odpověď. I tak je s podivem, že přes 25% dotázaných odpovědělo nesprávně.

⁹⁶ Vlastní zdroj

18. Kdo je nejvyšším velitelem ozbrojených sil?

Graf 13: Nejvyšší velitel ozbrojených sil⁹⁷

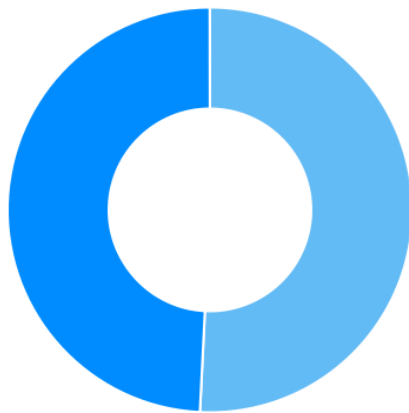
ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Náčelník Generálního štábu	4	6,3%
Ministr obrany	14	22,2%
Prezident České republiky	45	71,4%

Nejvyšším velitelem ozbrojených sil České republiky je Prezident ČR. Odpovědi na tuto základní otázku jsou převážně správné, pouze celkem 28% odpovědí bylo nesprávných.

⁹⁷ Vlastní zdroj

19. Je rozdíl mezi službou a výcvikem mezi muži a ženami?

Graf 14: Rozdíl ve výcviku mužů a žen⁹⁸

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	32	50,8%
Ne	31	49,2%

Otázka rozdílu mezi muži a ženami při vojenském výcviku je otázkou velice ožehavou. I přes možné fyzické rozdíly při plnění vojenských činností v rámci výcviku se na muže i ženy pohlíží stejným způsobem. Velitelé jednotlivých organických jednotek nejsou oprávněni dělat jakékoliv rozdíly. Jak je vidět z obdržených odpovědí, nevojenská veřejnost se zásadním způsobem neshodla na správné odpovědi a je rozdělena na dvě stejně početné skupiny.

⁹⁸ Vlastní zdroj

20. Kdo je voják v záloze?

Graf 15: Voják v záloze⁹⁹

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Voják, jenž ukončil činnou službu	47	74,6%
Každý občan ČR mezi 18. a 60. lety věku	16	25,4%

Na tuto otázku odpovědělo 75% dotázaných správně. Na této otázce se shodla převážná část respondentů.

Pokud bychom měli obecně shrnout získané odpovědi, můžeme konstatovat následující. Zhruba 30% dotázaných respondentů odpovídalo na obecné otázky týkající se služby v ozbrojených silách České republiky velice správně. Ostatní otázky týkající se hlubších znalostí o služebním poměru nebo případně týkající se výkonu služby vojáků z povolání zodpověděla správně pouze velice malá skupina respondentů. Zhruba 70% respondentů není obeznámeno vůbec s podmínkami služby v armádě a jejich odpovědi vypovídají o jisté předvídatosti a povšechném zobecnění veřejných názorů diskutovaných na sociálních sítích nebo v médiích.

⁹⁹ Vlastní zdroj

5.4 Diskuze

Aby se mohlo v této části práce přistoupit ke shrnutí dotazníkového šetření a diskusi nad zjištěnými informacemi od respondentů, je zapotřebí analyzovat jednotlivé skupiny otázek.

První tři otázky dotazníkového šetření byly takzvaně statistické a byly do dotazníku zařazeny proto, aby se získala představa o takzvaném reprezentativním – statistickém vzorku respondentů. Jedná se tedy o otázky 1–3 dotazníkového šetření. Druhá skupina otázek pod pořadovým číslem 4–7 jsou otázkami zjišťujícími základní informace o podmínkách vstupu zájemců do služby v ozbrojených silách České republiky. Další skupina otázek, otázky 8–12, je zaměřena na historii armády, vojenské školství, a taktéž na podmínky výkonu služby v rámci služebního poměru. Tato skupina otázek byla středně obtížná a již předpokládala určité hlubší vědomosti o ozbrojených silách a Armádě České republiky. Poslední skupina otázek se týkala přímo konkrétních záležitostí vojenské služby a služebního poměru. V rámci dotazníkového šetření se jedná o otázky 13–20. Odpovědi na tyto otázky předpokládali zájem respondentů o vojenskou a služební problematiku, a také předpokládaly všeobecný přehled o platné legislativě České republiky.

Dotazníkového šetření se celkem zúčastnilo 63 respondentů, kteří dokončili celý dotazník a byli tak zařazeni do prezentované skupiny. Polovina respondentů odpověděla na dotazník v rozmezí 2 až 5 minut a 20 % respondentů odpovědělo v rozmezí 10–30 minut, což byl nejdelsší časový úsek na zodpovězení stanovených otázek. Z celkového počtu 63 respondentů byla polovina mužů a polovina žen. To bylo celkem překvapující zjištění, protože dotazníkových šetření se v převážné většině účastní zejména ženy, a to vzhledem ke své verbální aktivitě oproti mužům. Co naopak nebylo vůbec překvapující, byla skutečnost, že 70 % respondentů bylo středoškolského vzdělání. Bohužel se nepodařilo zajistit více respondentů z řad osob se základním vzděláním. Lze proto konstatovat, že tato skupina nemá o vojenskou službu zájem, nebo nemá důvod podílet se jakýmkoliv způsobem na výzkumech či jiných činnostech týkajících se vojenského prostředí. Více než 60 % respondentů jsou pracující osoby, předpokladem bylo, že se zodpovězení dotazníkového šetření budou minimálně shodně s pracujícími osobami účastnit studenti. I přes tyto statisticky překvapující údaje můžeme konstatovat, že vzorek 63 osob je dostatečný pro zodpovězení cílů této práce.

Co se týče skupiny otázek zjišťujících základní informace o podmínkách vstupu zájemců do služby v ozbrojených silách České republiky, můžeme provést shrnutí výsledků získaných od respondentů. 30 % respondentům není známo, v jakém věkovém rozmezí je možno vstoupit do ozbrojených sil České republiky, kam zařazujeme i Armádu České republiky. Tato základní informace by v teoretické rovině měla být všeobecnou znalostí všech mladých lidí v rámci státu, jelikož služba v ozbrojených silách a de-facto veškeré náborové kampaně jsou cílené právě na konkrétní věkové rozmezí, kam můžeme zařadit námi oslovenou skupinu občanů České republiky ve věkovém rozmezí 18 až 25 let. Zcela jasná odpověď byla obdržena na otázku týkající se bezúhonnosti zájemců o službu v ozbrojených silách ČR, tedy zájemců o uzavření služebního poměru s Českou republikou. Drtivá většina respondentů, cca 92 % odpověděla správně. Platná legislativa zde hovoří zcela jasně. Naopak problematika možné politické příslušnosti osob ve služebním poměru již tak jasná nebyla. Necelých 35 % respondentů odpovědělo v rámci dotazníku nesprávně, jsou přesvědčeni, že příslušník ozbrojených sil České republiky může být členem některé politické strany. Přitom se všeobecně předpokládá, a to jak mezi odbornou, tak laickou veřejností, že je stanovisko platné legislativy veřejně známé. Poslední otázka této skupiny byla cílena na vojenské hodnosti a znalosti této posloupnosti. Není překvapující, že téměř 80 % respondentů nezná posloupnost vojenských hodností.

Další skupina otázek byla zaměřena na historii armády, vojenské školství a podmínky výkonu služby v rámci služebního poměru. Obtížnost otázek byla střední a předpokládala hlubší vědomosti o ozbrojených silách a Armádě České republiky. Otázka týkající se základů vzniku samostatné Československé armády je otázkou mířící na samotné kořeny vzniku naší země a její tradice. Přesto téměř 70 % respondentů nezná jméno Maurice César Joseph Pellé, které je pro vznik novodobé armády v roce 1918 velmi důležitou osobností. Dle autorova názoru je to především z důvodu, že respondenti nepovažují za důležité znát historii o AČR a to i v případě jejich zájmu o vstup do AČR. Otázka směřující na vojenské školství v rámci České republiky cílila na vcelku známé skutečnosti, a těmi měla být znalost jediné vojenské střední školy v Moravské Třebové a jediné vysoké vojenské školy – Univerzity obrany, dislokované v Brně a ve Vyškově. Překvapující je celková neznalost vojenského školství, a to zejména s ohledem na věkové rozpětí respondentů. Tito respondenti by měli být více obeznámeni s možností studia na vojenských školách, rozhodně více než jiné věkové skupiny občanů České republiky. Nicméně důvodem této neznalosti zřejmě bude, že vybraní respondenti ani neuvažovali

o budoucím profesním uplatnění v AČR. Otázka platových poměrů v armádě je naopak otázkou celkem známou, z odpovědí respondentů jasně vyplývá, že většině je známa skutečnost, že platový výměr příslušníků ozbrojených sil se stanovuje na základě tarifních tabulek zveřejňovaných v platné legislativě. Naopak konkrétní ustanovení služebního zákona nejsou laické veřejnosti známy. Celkem 84 % dotázaných odpovědělo, že neznají služební zákon. Stejně tak 70 % respondentů odpovědělo, že neznají vojenskou přísahu ani její část. Z této skutečnosti vyplývá, že si dotčených 70 % občanů České republiky při prostém zobecnění daného výzkumu nedokáže představit, k čemu se zavazují příslušníci ozbrojených sil a jaké mantinely ve výkonu jejich služby tvoří obecný rámec platné legislativy. Tyto závěry pro autora nebyly až tak překvapující, neboť např. vojenskou přísahu bude zřejmě znát opravdu jen ten, kdo se o AČR více zajímá, popřípadě do ní chce vstoupit.

Poslední skupina otázek cílila na konkrétní znalosti vojenské služby a služebního poměru. Byl předpokládán zájem respondentů o vojenskou a služební problematiku, a také všeobecný přehled o platné legislativě České republiky. Otázka výběru výkonu služby v ozbrojených silách České republiky rozdělila respondenty na dvě zhruba shodné skupiny. Je zřejmé, že pochopení této problematiky není věnována dostatečná pozornost. Skutečností zůstává, že dle platné legislativy místo výkonu služby určují zájmy státu, tedy České republiky. Problematika výsluhových náležitostí není respondentům také zcela jasná. Pouze 30 % respondentů odpovědělo na otázku vyhovujícím způsobem, a i z již výše uvedených otázek můžeme vyvozovat, že se celkově o dění v ČR a konkrétně v problematice obrany České republiky orientuje zhruba 30 % dotázaných. Co do správnosti odpovědí nejhůře dopadli respondenti s problematikou týkající se legálnosti či nelegálnosti plnění „vojenského rozkazu“. V tomto případě nelze logicky usuzovat správná odpověď, je potřeba porozumět právnímu výkladu platné legislativy týkající se tohoto fenoménu, což bylo s největší pravděpodobností důvodem nesprávnosti odpovědí. Problematika vysílání vojáků do zahraničních operací nedopadla v rámci dotazníkového šetření o moc lépe. Respondentům není známo, jak je postavena aktuálně platná legislativa, a jaké mohou být následky rozhodnutí osoby ve služebním poměru nezúčastnit se dané mise v zahraničí. Poslední překvapivá odpověď vzešla z otázky týkající se rozdílů ve výcviku u mužů a žen. Respondenti se neshodli a 50 % z nich odpovědělo nesprávně. I tato problematika a oblast rovnosti výkonu služby v ozbrojených silách je zapotřebí dále prezentovat laické veřejnosti.

Závěrem lze konstatovat, že dotazníkové šetření splnilo zadané cíle a získané informace velkou měrou přispěly k zodpovězení problematiky této práce.

Závěr

Cílem této práce bylo získat informace vedoucí k rozhodnutí, zda je informovanost mladých lidí ve stanoveném věkovém rozmezí 18 až 25 let o možnosti získání zaměstnání a o podmínkách vstupu do Armády České republiky dobrá či nikoliv. Součástí této práce a dalším cílem práce bylo charakterizovat Armádu České republiky v současnosti a analyzovat podmínky služebního poměru příslušníka Armády České republiky.

Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. V rámci teoretické části je popsána historie Armády České republiky. Zejména byla analyzována část věnovaná vzniku a výstavbě první československé armády těsně po vzniku samostatné republiky v roce 1918. Byla vysvětlena důležitost a současné plněné úkoly Armády České republiky, její struktura a současná platná legislativa týkající se ozbrojených sil České republiky. Velká část práce byla věnována služebnímu poměru vojáků AČR a také výkonu vojenské služby od jejího vzniku, přes náležitosti vojáků z povolání, až po ukončení vojenského poměru a takzvané výsluhové náležitosti. V průběhu práce jsou analyzovány vojenské termíny jako jsou přísaha, vojenské hodnosti, práva a povinnosti příslušníka AČR, plat vojáka, výhody služebního poměru, rekrutační středisko, vojenské školy, lékařské vyšetření, šetření fyzické zdatnosti nebo kurz základní přípravy. Ukončení teoretické části práce bylo věnováno osvětě o Armádě České republiky. Byly získány informace o nejrůznějších možnostech prezentace ozbrojených sil České republiky. Zejména se jednalo o mezinárodní akce se zahraniční účastí pod hlavičkou armády nebo ostatních státních institucí. Byly popsány některé akce vojenských útvarů, jako jsou dny otevřených dveří, nebo akce pro veřejnost, zaměřené na rodiny s dětmi, případně sloužící k podpoře náboru nových žadatelů o vstup do služebního poměru vojáků z povolání. Část práce byla věnována také prezentacím ozbrojených sil na sociálních sítích, jako je Facebook, Twitter nebo Instagram. Byla také zmíněna možnost prezentace armády pomocí kampaně na billboardech, a to na veřejných místech. I tato prezentace má svá úskalí, ale poukazuje na službu v armádě a na možnosti zájemců o vstup do AČR.

Praktická část byla vytvořena pomocí dotazníkového šetření. Šetření bylo provedeno pomocí webových stránek Survio.com s on-line dotazníkem. Byla sestavena sada otázek, která měla pomoci se získáním informací o informovanosti mladé generace o armádě a ozbrojených silách v kontextu jejich věku a možnosti získat práci u těchto složek naší země. Tímto způsobem byl získán přehled o informovanosti mladé generace

ohledně služby v armádě, o jejím postavení a možnosti jejich zařazení na pracovních pozicích v rámci celé České republiky.

Závěrem této práce můžeme konstatovat následující. Byla oslovena skupina respondentů ve věkovém rozmezí 18 až 25 let věku. Celkem jich na všechny otázky dotazníku odpovědělo 63. V tomto případě se již jedná o takzvaný reprezentativní vzorek, který má určitou vypovídající hodnotu. Současně je nutné při zodpovězení cíle práce brát v úvahu statistické skutečnosti, že v této skupině respondentů je polovina mužů a polovina žen, a že převážná část respondentů má středoškolské vzdělání. Následně je možné konstatovat, že v základních položených otázkách se orientuje zhruba jedna třetina respondentů. Jedná se ale opravdu o velice předvídatelné otázky, které však mají všeobecný charakter a patří z mého pohledu do skupiny všeobecných znalostí, které by středoškolsky vzdělaní občané ve své rodné zemi měli znát. O to více alarmující je skutečnost, že zbylé dvě třetiny dotázaných neznají ani tento okruh problematiky obrany naší země Armádou České republiky. Na základě zodpovězení sady jednodušších otázek bylo již předvídatelné, jaká bude úspěšnost ostatních otázek prověřujících znalosti služebního poměru a výkonu služby v řadách Armády České republiky vůbec. Na konkrétnější otázky odpovídala výše zmiňovaná 30% část respondentů, ve většině případů však ne v již tak velkém počtu. Na některé otázky týkající se zásadních rozhodnutí činěných v rámci výkonu vojenské služby odpovědělo správně pouze několik respondentů ze všech.

Pro závěrečné zobecnění tedy lze říci, že mladá generace je velmi málo informovaná o AČR a možnostech služby v ní. Nelze ale konstatovat, že by tato neinformovanost byla ve své podstatě chybou armády nebo jiných složek státu. Naopak, armáda se snaží svými akcemi, prezentací na sociálních sítích, i na klasických mediálních či reklamních platformách zaujmout co největší množství občanů, kteří by měli zájem o vstup do armády či jiných ozbrojených složek státu. Mladí lidé v námi stanoveném věku 18 až 25 let, pokud nejsou rozhodnuti nebo přinejmenším vážně neuvažovali o vstupu do ozbrojených sil České republiky, nemají zájem o podstatné informace z oblasti armády, ani informace potřebující k rozhodnutí, zda zvolit služební poměr za vhodnou budoucí variantu části svého života.

Cílem práce bylo získat určitý přehled o informovanosti mladé generace a její orientaci v problematice vojenské služby a vůbec v ozbrojených silách České republiky. Současně bylo cílem práce seznámit se s problematikou služebního poměru, podmínek

pro vstup do Armády České republiky, a s tímto související platnou legislativou. V rámci první části práce se autor seznámil s teoretickými základy týkajícími se platné legislativy, seznámil se s podmínkami služebního poměru a výkonu vojenské služby. V části práce bylo poukázáno na náborové kampaně ze strany Ministerstva obrany ČR a Armády ČR. V rámci praktické části bylo provedeno dotazníkové šetření zaměřené na věkovou skupinu obyvatel České republiky 18 – 25 let. Získané informace byly následně analyzovány a vysloveny odpovídající závěry. Cíle práce byly tedy splněny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 189/2015 Sb., o postupu při služebním hodnocení vojáků z povolání*, ze dne 4. srpna 2015. Sbírka zákonů 2015, částka 78. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 217/2010 Sb., o stanovení kvalifikačních předpokladů pro služební zařazení vojáků z povolání*, ze dne 8. července 2010, § 1 odst. 2. Sbírka zákonů 2010, částka 74. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Vyhláška Ministerstva obrany č. 357/2016 Sb., o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby*, ze dne 4. listopadu 2016. Sbírka zákonů 2016, částka 142. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky* ze dne 22. dubna 1998, článek 3. Sbírka zákonů 1998, částka 39. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky* ze dne 12. října 1999, Hlava III. Sbírka zákonů 1999, částka 76. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Zákon č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání* ze dne 12. října 1999. Sbírka zákonů 1999, částka 76. ISSN 1211-1244

ČESKO. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů*, ze dne 6. prosince 2007, § 5 odst. 1. Sbírka zákonů 2006, částka 84. ISSN 1211-1244

DUBEC, Radek. *Doktrína Armády České republiky*. 3. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - Vojenský historický ústav Praha pro Centrum doktrín VeV - VA Vyškov, 2013, 156 s. ISBN 978-80-7278-619-0.

MICÁNEK, F. *Úvahy nad karierním řádem*. Vojenské rozhledy © 1991-2019, Vydávající instituce: Univerzita obrany Brno 2014. Číslo časopisu 2/2014. ISSN 1210-3292. DOI: 10.3849/1210-3292

MINISTERSTVO OBRANY ČR. *Doktrína Armády České republiky*. Univerzita obrany. 2. vydání, VGHMÚř Dobruška, Vyškov 2010. 108 s.

ROUŠAR, Jaroslav. *Česká republika a její armáda*. Ministerstvo obrany ČR. Praha: AVIS, 2006. 159 s. ISBN 80-7278-312-2.

STRAKA, Karel. *Francouzská vojenská mise v Československu v letech 1919-1938*. VHÚ, 2014.

TOMEK, P. *Slovník služebního poměru*. 1. vydání. 2009 Olomouc: ANAG. ISBN: 978-80-7263-541-2.

TOMEK, P. DLUHOŠ, J. HEMZA, S. *Služební poměr vojáků z povolání*. Olomouc: ANAG. 2003. 295 s. ISBN 80-7263-185-3.

Internetové zdroje

Agentura personalistiky AČR. Odbor doplňování personálu. *Nábor do ozbrojených sil České republiky. Výběr vojenského personálu*. [online]. 2013. [cit. 19. 3. 2021]. Dostupné z: <https://kariera.army.cz/cz/profesional/8559/vyber-vojenskeho-personalu>

Agentura personalistiky AČR - *Na co se nás často ptáte před podáním žádosti o povolání do služebního poměru* [online]. Praha 2013. [cit. 1. 4. 2021]. Dostupné z: <https://kariera.army.cz/cz/profesional/8561/nejcastejsi-dotazy>

Vojenská základní služba definitivně skončila [online]. Tisková a informační služba MO. Armáda ČR, 2021 [cit. 11.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/scripts/detail.php?id=5243>

Bahna: Den pozemního vojska [online]. Nadace pozemního vojska, Vrané nad Vltavou 2021 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://www.bahna.eu/>

Bigboard [online]. Bigboard, Praha 2021 [cit. 2.4.2021]. Dostupné z: https://bigmedia.cz/ooh/?gclid=EAIAIQobChMIqcuAj7qD8AIV18x3Ch2IXA7zEAAYA SAAEgJZivD_BwE#bigboardy

Ciaf [online]. Letiště Hradec Králové, 2018 [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.airshow.cz/>

Česká televize [online]. *Patrola*. Česká televize, Praha 2017 [cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11559917535-patrola/>

Česká televize [online]. *Provedu!* Česká televize, Praha 2017 [cit. 10.4.2021]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11179134780-provedu-prijimac/>

Československo po roce 1945 [online]. Copyright © 2021 Československá armáda [cit. 26.3.2021]. Dostupné z: <https://armada.vojenstvi.cz/povalecna>

Dějiny Československa [online]. Katedra společenských věd – PdF UP Olomouc, 2013. strana 17 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <http://ksv.upol.cz/txt/DejinyCSR.pdf>

Den otevřených dveří letiště Čáslav [online]. VÚ 7214 Čáslav, Chotusice [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <http://afbcaslav.cz/?p=1154>

Dny NATO [online]. Jagello, 2000. Ostrava [cit. 4.4.2021]. Dostupné z: <https://www.natodays.cz/>

Kariérní řád dá armádu do pohybu, odstraní i nešvary. [online]. 2014. Armáda ČR. Informační servis. Zpravodajství. [cit. 10.4.2021] Dostupné z: <http://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/karierni-rad-da-armadu-do-pohybu--odstrani-i-nesvary-99815/>

Koncepce přípravy občanů k obraně státu 2019-2024 [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 21.3.2021]. Dostupné z: http://www.pokos.army.cz/sites/pokos.army.cz/files/dokumenty/zakladni-stranka/koncepce_pokos_2019-2024_final.pdf

Kybernetické síly a informační operace AČR [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Zdroj: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/kyb/velitelstvi-kybernetickych-sil-a-informacnich-operaci-214169/>

Ministerstvo obrany ČR [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/informacni-servis/site/ofic/oficialni-a-podporovane-stranky-54207/>

Agentura personalistiky AČR. [online]. Armáda ČR, 2021. [cit. 11. 4. 2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/ngs/apers/agentura-personalistiky-acr-226710/>

Pokos.Army.cz [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 5.4.2021]. Dostupné z: <http://www.pokos.army.cz/co-je-pokos>

Předválečná armáda [online]. Vojenský historický ústav, 2013. [cit. 15. 3. 2021]. Dostupné z: <http://armada.vojenstvi.cz/index.htm>

Římský status mezinárodního trestního soudu – OSN [online]. Článek 28. Organizace spojených národů, Řím 1998 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://www.osn.cz › 2015/04 › Rimsky-statut>

Usnesení ČNR č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, článek 9. [cit. 7.4.2021] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

Usnesení nejvyššího správního soudu [online] ze dne 13. 12. 2007, sp. zn. Konf 26/2005-9. Nejvyšší správní soud, 12/2007 [cit. 28.3.2021]. Dostupné z: <https://iudictum.cz/4448/konf-26-2005-9>

Velitelství pozemních sil AČR [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni/poz/velitelstvi-pozemnich-sil-acr-221600/>

Velitelství vzdušných sil AČR [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdusnych-sil-86864/>

Velitelství teritoria [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 6.4.2021]. Dostupné z: <https://www.acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/velitelstvi-teritoria-nove-nadrizeno-vsem-kvv-225391/>

Velitelství výcviku – Vojenská akademie [online]. Armáda ČR, 2021 [cit. 7.4.2021]. Dostupné z: <https://www.vavyskov.cz/>

Základní řád ozbrojených sil [online]. Ministerstvo obrany, 2001 [cit. 11.4.2021]. Dostupné z: <http://www.kvv-brno-data.army.cz/dokumenty/zakon/Z1.pdf>

Seznam zkratk

AČR – Armáda České republiky

KVV – Krajské vojenské velitelství

VeV-VA – Velitelství výcviku-Vojenská akademie

CIAF – Czech International Air Fest

Seznam obrázků

Obrázek 1: Znak Velitelství pozemních sil.....	18
Obrázek 2: Znak Velitelství Vzdušných sil	19
Obrázek 3: Znak Velitelství kybernetických a informačních operací AČR	20
Obrázek 4: Znak Velitelství teritoria.....	21
Obrázek 5: Den pozemního vojska BAHNA	40
Obrázek 6: CIAF Hradec Králové.....	41
Obrázek 7: Dny NATO - symbol	41
Obrázek 8: Dny NATO v Ostravě.....	42
Obrázek 9: Den otevřených dveří Čáslav.....	43
Obrázek 10: POKOS na školách	46
Obrázek 11: Billboard podporující Armádu ČR	49

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondentů	52
Graf 2: Dosažené vzdělání respondentů.....	53
Graf 3: Současný stav respondentů	54
Graf 4: Věkové rozpětí pro službu v AČR.....	55
Graf 5: Nutnost trestné bezúhonnosti pro vstup do AČR	56
Graf 6: Možnost vojáka být členem politické strany	57
Graf 7: Znalost respondentů posloupnosti vojenských hodností	58
Graf 8: Plat vojáka	61
Graf 9: Znalost služebního zákona.....	62
Graf 10: Znalost vojenské přísahy	63
Graf 11: Možnost výběru místa služby	64
Graf 12: Pořízení výstroje	68
Graf 13: Nejvyšší velitel ozbrojených sil.....	69
Graf 14: Rozdíl ve výcviku mužů a žen.....	70
Graf 15: Voják v záloze	71

Přílohy

Dotazník:

- 1) Pohlaví:
 - a. Muž
 - b. žena
- 2) Vzdělání:
 - a. Základní
 - b. Středoškolské
 - c. Vysokoškolské
- 3) Patříte do skupiny:
 - a. Studující
 - b. Pracující
- 4) Jaká je věková hranice pro službu v ozbrojených silách ČR?
 - a. 18 a více
 - b. 21 až 55 let
- 5) Musí být osoba ucházející se o službu v Armádě ČR trestně bezúhonná dle platné legislativy?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 6) Může být voják členem politické strany?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 7) Znáte posloupnost vojenských hodností?
 - a. Ano
 - b. Ne
- 8) Kdo byl Maurice César Joseph Pellé?
- 9) Uveďte název jedné vojenské školy na území ČR.
- 10) Plat vojáka se stanovuje na základě
 - a. Platových tabulek státních zaměstnanců
 - b. Pracovního výkonu a rozhodnutí nadřízeného
- 11) Znáte služební zákon?

- 12) Znáte vojenskou přísahu nebo její část?
- 13) Může si uchazeč o práci v AČR vybrat místo služby?
- a. Ano
 - b. Ne
- 14) Jak dlouho musí voják AČR sloužit, aby mu vznikl nárok na výsluhové náležitosti?
- 15) Musí vždy voják splnit rozkaz nadřízeného? Pokud ne, v jakém případě.
- 16) Musí se voják zúčastnit zahraniční mise na základě rozkazu nadřízeného? Pokud ne, mohou z tohoto rozhodnutí vyplývat nějaké následky?
- 17) Musí si voják část výstroje koupit?
- 18) Kdo je nejvyšším velitelem ozbrojených sil:
- a. Náčelník Generálního štábu
 - b. Ministr obrany
 - c. Prezident České republiky
- 19) Je rozdíl mezi službou a výcvikem mezi muži a ženami?
- 20) Kdo je voják v záloze:
- a. Voják, jenž ukončil činnou službu
 - b. Každý občan ČR mezi 18. a 60. lety věku

Odkaz na on-line dotazník: <https://www.surveio.com/survey/d/H6P3T8G1X5G3N3S5J>